İŞKUR

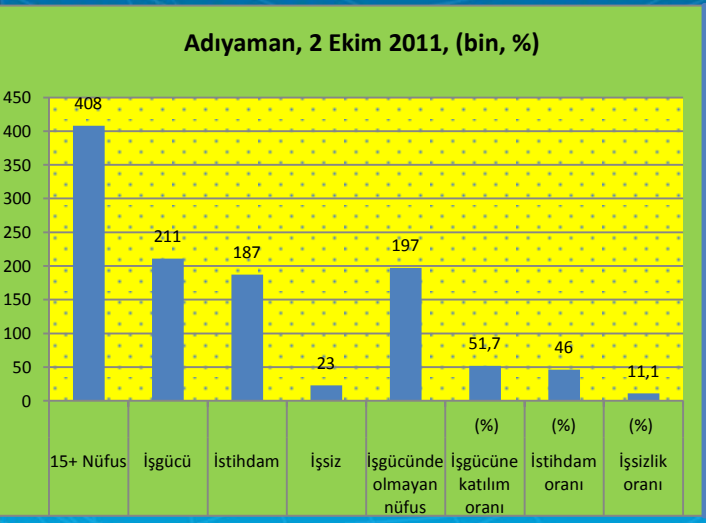

2012

ADIYAMAN

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ADIYAMAN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2012)

HAZIRLAYAN

MEHMET TATAR

SUNUŞ

Toplumların, geleceğini görebilmesi, planlayabilmesi ve gelişmesi için istatistik'i bilgiler büyük önem taşır. Günümüzde sosyal ve ekonomik gelişme hedeflerinin belirlenmesi ve bu hedeflerin başarısı, güncel, güvenilir istatistiki bilgilerin etkin kullanılması ve doğru analizlerin yapılması ile mümkündür.

İlimizde işsizlikle mücadele edilmesi ve istihdamın artırılmasını amaçlayan etkin istihdam politikalarının oluşturulması, iş piyasasındaki gelişmelerin ve işgücü hareketlerinin izlenebilmesi, güncel ve güvenilir bilgilerin elde edilmesine ve yorumlanmasına bağlı bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasından elde edilecek bilgilerin derlenmesi ve yorumunun yapılması, büyük önem arz etmektedir.

"İşgücü Piyasası Analiz Çalışması" ile gelişmekte olan ilimizin çalışma hayatını ilgilendiren nitelikli eleman açığını tespit etmek ve önümüzdeki süreçte farklı sektörlerde ihtiyaç duyulan işgücünü yetiştirmek amacıyla düzenlenecek mesleki eğitim faaliyetleri daha isabetli ve işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda olacaktır. Dolayısıyla kamu kaynakları daha etkin ve verimli kullanılmış olacaktır. Bu çalışma, işgücü piyasası açısından önemli katkılar sağlayacaktır.

Bu raporun hazırlanmasında emeği geçen Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz ve çalışanlarına teşekkür eder, Adıyaman İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının ilimiz ve tüm kullanıcılar için faydalı olmasını dilerim.

Mahmut DEMİRTAŞ
Adıyaman Valisi

ÖNSÖZ

İşsizlik, tüm dünyada olduğu gibi hem ülkemizin hem de ilimizin temel sorunlarından biridir. İstihdam artışının sağlanması ve işsizlik sorunun çözülmesi için işgücü piyasasının izlenmesi oldukça önem arz etmektedir. İlimiz düzeyinde işgücü piyasasının arz yapısı ile talep yapısına ilişkin veriler ve çalışmalar sınırlı kalmaktadır. Bu sıkıntıyı gidermek açısından işgücü piyasası ihtiyaç analizleri büyük öneme sahiptir.

İl Müdürlüğümüz, 10 Eylül - 31 Ekim 2012 tarihleri arasında işgücü piyasasındaki talep ve ihtiyaçları ölçmek amacıyla hizmet alanımızda bulunan 10 ve daha fazla işçi çalıştıran 644 işyerini ziyaret etmiş ve bu işyerlerine anket uygulamıştır. İlimizde gerçekleştirilen bu araştırma kapsamında istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü piyasasının yapısı ortaya konulmaya, sektörler bazında ihtiyaç duyulan meslekler bu mesleklerde aranan, eğitim ve nitelikler tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışma ile Adıyaman ilinin işgücü piyasası yapısını ortaya koyan sonuç raporu oluşturulmuştur. Çalışma sonuçları özellikle mesleki eğitim programlarımızı daha etkin hale getirecektir.

Bu çalışmada elde edilen sonuçların ilgili tüm Kurum/Kuruluşların ve diğer kullanıcıların çalışmalarına yardımcı olacağı düşüncesindeyim. Bu vesileyle, değerli zamanlarını bizlere ayırarak anketimizi cevaplayan tüm işverenlerimize ve emeği geçen Kurum çalışanlarına teşekkür ederim.

Mehmet Emin YÜCEKAYA
Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ..... i
ÖNSÖZ..... ii
TABLOLAR LİSTESİ..... iv
ŞEKİLLER LİSTESİ..... vi
KISALTMALAR. vii
YÖNETİCİ ÖZETİ..... 1
GİRİŞ. 3
1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR.....4
1.1. Ekonomik Veriler.....4
1.2. Nüfus Göstergeleri.....7
1.3. Eğitim Göstergeleri.....9
2. ADIYAMAN İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI.....13
2.1. İşgücüne Katılım.....13
2.2. İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus..... 15
2.3. İstihdam..... 15
2.4. Kayıtdışı İstihdam..... 16
2.5. İşsizlik.....17
2.6. İşgücü Piyasasında Kadınlar.....17
2.7. İşgücü Piyasasında Gençler.....18
2.8. İşkur'da Kayıtlı İşgücü Göstergeleri..... 19
3. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI..... 24
Amaç ve Yöntem. 24
3.1. İşyerleri ve Mevcut İstihdam. 26
3.2. Mevcut istihdam dağılımı.....27
3.3. Açık İşler..... 29
3.4. Temininde güçlük çekilen meslekler..... 33
3.5. 2012 Yılında İşe Giriş-Çıkışlar.....35
3.6. Gelecek Dönem İstihdam Beklentisi..... 36
SONUÇ..... 41
KAYNAKÇA 42
EKLER..... 43
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu. 43
Ek 2- Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi. 47
Ek 2b: Tahmin ve Notasyonlar..... 47
Ek 2c: Araştırma Yöntemi(Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları) 48
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü..... 51
Ek 4- Ek Tablo:İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011). 57
Ek 5- Ek Tablo: Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde İşgücü Göstergeleri.....59

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo1:Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları, % ……. 5

Tablo 2: Kamu Yatırımlarında İlin Yeri – Türkiye Geneli ve Adıyaman (2011)…….. 6

Tablo 3. Adıyaman'da Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri…….. 6

Tablo 4:İllere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfus ,Türkiye, 2011…….. 7

Tablo 5:Yerleşim yerlerine göre nüfusun oransal dağılımı,2011,% Adıyaman-Türkiye…….. 8

Tablo 6: Yıllara Göre Nüfus, Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı%0…… 8

Tablo 7: Çalışma Yaşı ve cinsiyete göre nüfus,2011, Türkiye…….. 9

Tablo 8: Çalışma Yaşı ve cinsiyete göre nüfus,2011, Adıyaman…….. 9

Tablo 9: Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime göre dağılımı, Adıyaman…….. 10

Tablo 10: Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime göre dağılımı, Adıyaman…….10

Tablo 11. Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Adıyaman, 2010-2012……11

Tablo 12. İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı, Türkiye ve Adıyaman, 2010-2012…… 12

Tablo 13 .TRC1 Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam ve İşsizlik Oranları (%), 2011…..13

Tablo 14. Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Sivil Nüfus ve İşgücü, Türkiye ve TRC1, 2011…….. 14

Tablo 15: Temel İşgücü Göstergeleri, 2010, %.....15

Tablo 16:Yıllar İtibariyle İstihdam Oranları.% ……15

Tablo 17: Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı (%), TRC1 Bölgesi, 2011…….16

Tablo 18: Ekonomik Faaliyete Göre İstihdam Oranı (%), TRC1 Bölgesi, 2011……. 16

Tablo 19: TRC1 Bölgesinde Geniş Yaş Grubuna Göre Kadınlara Ait İşgücü Piyasası Göstergeleri (15+ yaş), 2011……18

Tablo 20: Sektörlere Göre İstihdam Oranı (%), TRC1 Bölgesi, 2011…… 18

Tablo 21: TRC1 Bölgesinde Geniş Yaş Grubuna Göre Gençlere Ait İşgücü Piyasası Göstergeleri (15-24 yaş), 2011…… 19

Tablo 22: Başvuru ve İşe Yerleştirme İstatistikleri, Adıyaman, 2011-2012……20

Tablo 23: İşgücü Piyasası Faaliyetleri, Adıyaman, 2012 Ocak-Aralık…… 20

Tablo 24: Aktif İşgücü Piyasası Faaliyetleri, Adıyaman, 2012……21

Tablo 25: Özürlülere ve Engellilere Yönelik Kurslar, Adıyaman, 2012…… 21

Tablo 26: Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödenekleri Başvuruları, Türkiye ve Adıyaman, 2011…….. 22

Tablo 27: Öğrenim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2011…… 23

Tablo 28: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007 – 2012)……. 25

Tablo 29: Sektörlere göre erkek, kadın çalışan oranları ,%..... 28

Tablo 30: Adıyaman İli İçin Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranları…….. 29

Tablo 31: Meslek Bazında Açık İş Sıralaması……. 31

Tablo 32: En Çok Talep Edilen İlk 5 Mesleklerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri, farketmez, lisealtı……. 32

Tablo 33: En Çok Talep Edilen İlk 5 Mesleklerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri, Genel lise, Meslek lisesi……. 32

Tablo 34: 2012 Yılında Sektör Bazında İstihdam Artışının Sektörlere Göre Dağılımı, %……..... 36

Tablo 35: İstihdam Artışı Beklenen İlk 5 Meslekler- 31 Aralık 2012……. 37

Tablo 36: İstihdam Artışı Beklenen İlk 5 Meslekler- 30 Haziran 2013…….. 37

Tablo 37: İstihdam Azalışı Beklenen İlk 3 Meslekler- 30 Haziran 2013…… 38

Tablo 38: Adıyaman İli İçin Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranları, Yıl Sonu ve Haziran 2013 İtibariyle Net İstihdam Değişim (NİD) Oranları (%)…… 39

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1:Kişi başına düşen gayri safi katma değer, Bin…….. 4

Şekil 2:Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları, %..... 5

Şekil 3: İllere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu, Adıyaman -Türkiye, 2011……. 7

Şekil 4:Yerleşim yerlerine göre nüfusun oransal dağılımı,2011,%Adıyaman-Türkiye……. 8

Şekil 5: Çalışma Yaşı ve cinsiyete göre nüfus,2011,Türkiye…… 9

Şekil 6: Çalışma Yaşı ve cinsiyete göre nüfus,2011, Adıyaman……. 10

Şekil 7: Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime göre dağılımı, Adıyaman……11

Şekil 8: Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), TRC1 bölgesi, 2011…….. 14

Şekil 9: İşyerlerinin dağılımı, %..... 26

Şekil 10: Sektörlere Çalışanşların dağılımı, %..... 27

Şekil 11: 9 Ana Meslek Grubunda Açık İş Oranları (%)……... 30

Şekil 12: Ana Mesleklerde İhtiyaç Duyulan Kişi Sayısı…….. 30

Şekil 13: Açık İşlerin Karşılanma Yolları, Adıyaman……. 33

Şekil:14: Temininde En Fazla Güçlük Çekilen Meslekler…….. 34

Şekil 15: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, Adıyaman ve Türkiye…….. 35

KISALTMALAR

KISALTMA	AÇIKLAMA
ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AİO	Açık iş Oranı
ATSO	Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası
EUROSTAT	Avrupa Birliği İstatistik Ofisi
GSKD	Gayri Safi Katma Değer
HİA	Hanehalkı İşgücü Anketi
ILO	International Labor Organization (Uluslar arası Çalışma Örgütü)
İBBS	İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması
İKO	İşgücüne Katılma Oranı
İKO	İşgücüne katılma oranı
İO	İşsizlik Oranı
İO	işsizlik oranı
İPA	İşgücü Piyasası Analizi
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
NUTS	İstatistikî Bölge Birimi
TİPA	Türkiye İşgücü Piyasası Analizi
TMS	Türk Meslekler Sözlüğü
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TRC1	Adıyaman, Gaziantep, Kilis
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bir ilin, ekonomisi, demografik yapısı ve eğitim durumu işgücü piyasasını etkileyen en önemli faktörlerdir.

Adıyaman iline ilişkin 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusunun 593,931 kişi olduğu görülmektedir. Bu nüfusu ile Adıyaman ili Türkiye toplam nüfusunun %0,8'ini oluşturmaktadır.

Adıyaman ilinin nüfus büyüklüğüne göre nüfusu en fazla olan ilçeleri sırasıyla Kahta, Besni, Gölbaşı ve Çelikhan iken, nüfusu en az olan ilçeler ise Tut, Gerger, Sincik ve Samsat olarak sıralanmaktadır.

Adıyaman ili göç oranlarına bakıldığında Adıyaman'ın göç veren bir il olduğunu söylemek mümkündür. 2010-2011 yılına bakıldığında Adıyaman'dan göç eden insanların net sayısının 10.066 olduğu görülmektedir. Adıyaman'da göçteki en büyük etken ekonomik sıkıntılardır.

2008 yılında Türkiye'de 12,020 olan GSKD'nin TRC1 bölgesinde (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) 5,888 TL olduğu görülmektedir. 2008 yılında Türkiye bölge sıralamasında TRC1 Bölgesi GSKD 22.sırada yer almaktadır.

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2011 yılında Adıyaman ili toplam 302.114 bin TL ile Türkiye genelinde 13. sırada bulunmaktadır.

Adıyaman'daki nüfusun yaklaşık 2/3'ü çalışma yaşında,1/3'ü ise çalışma yaşı dışındadır. Buna göre yaş bağımlılık oranı 1/3'tür.

Adıyaman'da 15+ toplam nüfus 407.928 kişi olup bunun 315.670'i eğitim almış olup bu sayının 174.430'u erkek, 141.240'ı kadındır.

Adıyaman ilinde 2011/2012 öğrenim yılında ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 31.608 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde okumakta olan toplam öğrenci sayısı 16.963'tür.

TRC1 bölgesine nüfus, istihdam, işsizlik ve işgücü dışı nüfus olarak bakıldığında, geniş yaş grubu (15-55+ yaş) toplam nüfusun 1.592.000 kişi olduğu, 679.000 kişilik nüfusun işgücü piyasasında çalışan veya işsiz olarak yer aldığını (%43), 914.000 kişinin ise işgücü içerisinde yer almadığını (%57) görmek mümkündür. İşgücünün içinde ve dışında bulunan en ağırlıklı nüfusun eğitim durumu lise altı derecesindedir.

2011 verilerine göre TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) bölgesinde işgücüne katılım oranı %42,6 iken, işsizlik oranı %14,4'tür.

2011 yılı verilerine göre Adıyaman ilinin de içerisinde yer aldığı TRC1 bölgesinde işgücü dışında kalan nüfus 914.000 kişidir. Çeşitli nedenlerden ötürü işgücü dışında kalan nüfusun % 23,6' sı erkeklerden % 76,4 'ü ise kadınlardan oluşmaktadır.

2010 istatistiklerine göre TRC1 bölgesinde işsizlik oranı %12,1 Türkiye'de 11,9'dur. 2010 rakamlarına göre TRC1 bölgesi illeri işsizlik oranları bakımından Türkiye ortalamasının üstüne çıkmıştır. Ancak TRC1 bölgesi içerisinde işsizliğin en yüksek olduğu il %13,4'lük oranla Gaziantep'tir. Gaziantep'i %10,2 ile Adıyaman ve %10,1'ile de Kilis takip etmektedir.

2011 istatistiklerine göre TRC1 bölgesinde işsizlik oranı %14,4 Türkiye'de ise 9,8'dir. İşsizlik oranı bölgedeki kadınlar açısından %12,3, erkekler açısındansa %14,8'dir.

2012 yılı sonu itibariyle Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde kayıtlı işgücü istatistiklerine bakıldığında, Adıyaman'da kuruma kayıtlı 27.043 iş arayan mevcut olduğu görülmektedir. İş arayanlardan %3,8'i engellilerden, yarıdan fazlası ise 29 yaşından küçüklerden oluşmaktadır.

2011 ve 2012 yılına ait mevcut istatistikler incelendiğinde, Adıyaman'da 2011 yılında yapılan 14.915 kuruma başvurunun 1.701'i iş gücü piyasasına giriş yapabilmiştir. Sosyal duruma göre inceleme yapıldığında ise özürlü vatandaşlarımızın 610 başvurusuna karşılık 181 adet iş imkânı oluşmuştur. 2012 yılı verilerine göre ise, Adıyaman'da 27.043 kuruma başvuruya karşılık 4.229 kişi iş gücü piyasasına giriş yapmıştır. Bu sayının 214'ü özürlü grubundan işgücü piyasasına dahil olmuştur.

Türkiye geneli 2011 yılı istatistiklerine bakıldığında ise kurum hizmetlerinden yararlanmak için yapılan 1.398.355 başvuruya karşılık 363.672 kişi istihdam edilmiştir. Türkiye genelinde özürlü vatandaşlara yönelik işe yerleştirme ve başvuru istatistiklerine bakıldığında ise 2011 yılında alınan 35.151 iş başvurusuna karşılık 38.349 kişi işe yerleştirilmiştir.

Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne ait 2012 yılına ilişkin işgücü piyasası faaliyetlerine ilişkin verilere bakıldığında, bu dönemde Adıyaman ilinde toplam 27.043 başvuru

olduğu görülmektedir. Alınan açık iş sayısı 4.955 iken, toplam işe yerleştirme 4.229 kişi olarak gerçekleşmiştir. Toplam başvuru içerisinde işe yerleştirilebilenlerin oranının %15,6 civarındadır.

Adıyaman ilinde 2011 yılında toplam 114 işgücü yetiştirme kursu açılmıştır. Açılan kurslara 1.560'ı erkek, 1.086'sı kadın olmak üzere toplam 2.646 kişi katılmıştır. Yani kurs katılımcılarının %41'i kadın, %59'u erkektir.

Adıyaman ilinde 2012 yılında toplam 178 işgücü yetiştirme kursu açılmıştır. Açılan kurslara 3857'si erkek, 1182'si kadın olmak üzere toplam 5.039 kişi katılmıştır. Yani kurs katılımcılarının %23,5'i kadın, %76,5'i erkektir. Bu kurslar neticesinde 2.887 kişi istihdam edilmiştir.

2011 yılı itibariyle yaş gruplarına göre işsizlik ödeneği başvurularına bakıldığında, Adıyaman ilinde yapılan toplam 1.460 başvurunun Türkiye genelinde yapılan başvuruların %0,3'ü olduğu söylenebilir.

Adıyaman ili özelinde işsizlik ödeneği başvuru sayılarına öğrenim durumuna göre bakıldığında, en fazla başvurunun ilköğretim seviyesinde eğitimi olan işsizler tarafından yapıldığı görülmektedir. Bunu ortaöğretim mezunu işsizler takip etmektedir.

Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü verilerine göre 2012 yılının Ocak-Aralık ayları arasında işsizlik sigortasına 2.186 kişi başvurmuş ve hak eden 1.301 kişiye 2.743.036 TL ödeme yapılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre Adıyaman ilinde işyerlerinin sektörlere göre dağılımına bakıldığı zaman ilk sırada %31,1 ile toptan ve perakende ticaret sektörü bulunmaktadır.

Bu işyerlerinde toplam 14.451 kişi istihdam edilmektedir. Çalışanların %74,2'si imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör % 46,1 ile imalat sektörüdür.

Adıyaman ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (10 Eylül-31 Ekim 2012) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 1.073'tür. Araştırma kapsamında en fazla açık iş bulunan ilk üç sektör sırasıyla imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörleridir. İşyeri büyüklüğüne göre bakıldığında, 528 açık iş sayısıyla en fazla açık iş olan işyerleri 10-49 çalışanı olan işyerleridir.

Adıyaman ilinde hiç açık iş olmayan sektörler gayrimenkul faaliyetleri; kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor, madencilik ve taş ocakçılığı, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörleridir.

Açık iş oranlarına dokuz ana meslek grubuna göre bakıldığında, Adıyaman için en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar grubunda olduğu ve Türkiye için ise en fazla açık işin sanatkârlar ve ilgili işler grubunda olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamında toplanan açık işlerin mesleklere göre sıralaması yapıldığında Türkiye'de beden işçisi (genel) ilk sırada yer alırken Adıyaman'da makineci(dikiş) ilk sırada yer almaktadır.

Adıyaman ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin başında makineci (dikiş) mesleği gelmektedir. Bu meslek toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %41,5'ini oluşturmaktadır.

Temininde güçlük çekilen eleman sayılarının sektöre göre dağılımına bakıldığında ise Adıyaman için eleman temininde en fazla güçlük çekilen ilk üç sektör sırasıyla imalat, toptan perakende ticaret ve motorlu taşıtlar bakım ve onarımı ve İnşaat sektörleridir.

Türkiye için 31 Aralık 2012 itibariyle işyerlerinin beklediği istihdam artışı 235.319 iken Adıyaman için bu değer 622 kişidir.

30 Haziran 2013 itibariyle Adıyaman'daki işyerlerinin beklediği istihdam artışı 747 kişi iken Türkiye genelinde bu rakam 280.500'dür. Bu toplam istihdam artışının Adıyaman için %27,3'ünün 50 ve üstü çalışana sahip işyerlerinde, %55,7'sinin 10-49 çalışana sahip işyerlerinde olması beklenmektedir.

Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Beden İşçisi (Temizlik), Makineci (Dikiş), Güvenlik Görevlisi meslekleri 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisinin olduğu ilk beş meslektir. Buna karşılık; Briket İmal İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma meslekleri ise 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu ilk üç meslektir.

GİRİŞ

Adıyaman İşgücü Piyasası Analizi'nin amacı, güncel verilerden yararlanarak Adıyaman ilinin istihdam ve işsizlik sorununun temellerini anlayıp, çözümüne yönelik politikalar önermektir. Bu raporda il düzeyinde işgücü arzı ve talebine ilişkin temel veriler sunulacaktır.

Adıyaman il düzeyinde yapılan "İşgücü Piyasası Talep Araştırması" sonucunda;

• İl düzeyinde işgücünün yapısı,

• Sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları,

• İhtiyaç duyulan meslekler ve bu meslekler için talep edilen eğitim ve beceri durumları,

• İşverenlerin temininde güçlük çektikleri meslekler ve teminde güçlük çekme nedenlerine ilişkin beyanları,

• Yıl içerisinde işe giriş ve işten çıkışlara ilişkin beyanları,

• 2012 yılı sonunda ve 2013 yılı ortasında gelecek dönemlere ilişkin işgücü piyasasında mesleki değişim eğilimleri, belirlenerek "2012 Yılı İl İşgücü Piyasası Analizi" gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışma dört bölümden oluşmaktadır;

Birinci bölümde Adıyaman ilinin genel ekonomik yapısı, nüfus yapısı ve eğitim durumu yer almaktadır.

İkinci bölümde, Adıyaman ili işgücü piyasasını arz açısından analiz etmeye yarayacak bileşenler incelenmektedir. Bu bileşenler işgücüne katılım, işgücü dışı nüfus, istihdam, kayıtdışı istihdam, işsizlik, işgücü piyasasında kadınlar, işgücü piyasasında gençler ve İşkur'da kayıtlı işgücü göstergeleri başlıkları altında toplanmaktadır. Bu bölümde, Adıyaman ili özelinde en son veriler ışığında İŞKUR kapsamında gerçekleşen arz ve talep eşleştirmelerine bakmakta, bu çerçevede Adıyaman ilinde açık işlere yapılan başvurular, bu işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme çabaları özetlemektedir.

Üçüncü bölümde, Adıyaman ili işgücü piyasası talep yapısı incelenmiştir. Sahadan elde edilen anket verileri doğrultusunda analizler yapılmıştır. Bu bölüm, Adıyaman İli İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının sonuçlarını derlemektedir. Bu çerçevede işyerlerinin dağılımı, çalışanların dağılımı, 2012 yılında işe giriş-çıkışlar, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler, işverenlerin gelecek istihdam beklentisi gibi bileşenlere ait veriler özetlenmektedir.

Raporun sonuç bölümünde ise işgücü piyasanın önemli unsurları arasındaki ilişkilerden yola çıkarak işgücü arzı ve talebi açısından karşılaştırmalı bir değerlendirme yapılmakta ve politika önerileri sunulmaktadır.

"Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz"

1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR

Bir ilin, ekonomisi, demografik yapısı ve eğitim durumu işgücü piyasasını etkileyen en önemli faktörlerdir. Bu nedenle, birinci bölümde işgücü piyasasının arka planını oluşturması açısından, Adıyaman ilinin genel ekonomik durumu, demografik yapısı ve nüfusunun eğitim durumu ele alınacaktır.

1.1 Ekonomik Veriler

Gayrisafi Katma Değer (GSKD) bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde, bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) üretim değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Adıyaman ilinin içerisinde bulunduğu TRC1 bölgesi (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) kişi başına gayri safi katma değerin kişi nüfusu ile yakından ilgilidir. Kişi başına gayri safi katma değer 2004 yılında TRC1 Bölgesinde 3,835 TL iken Türkiye'de 7,307 TL'dir. 2008 yılında Türkiye'de 12,020 olan GSKD'nin TRC1 bölgesinde (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) 5,888 TL olduğu görülmektedir.

2008 yılında Türkiye bölge sıralamasında TRC1 Bölgesi GSKD 22.sırada yer almaktadır. Türkiye ortalamasının altında buluna TRC1 bölgesi yıllar itibari ile Türkiye'deki ortalamasındaki Gayri safi katma değer artışı ile paralel bir artış göstermektedir.

Şekil 1:Kişi başına düşen gayri safi katma değer, Bin

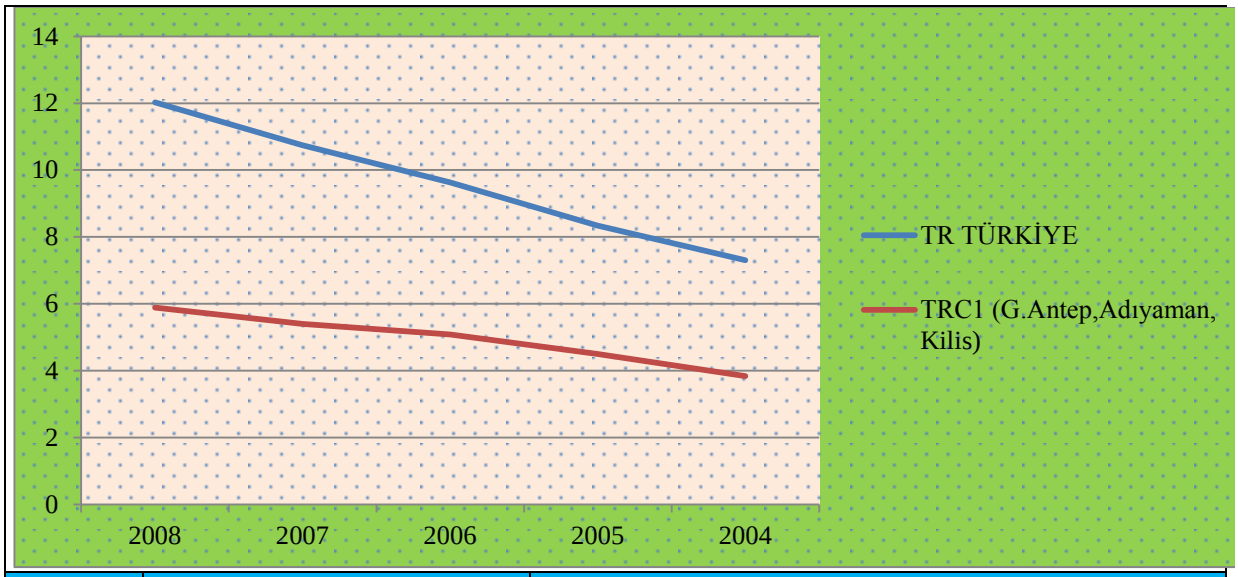

	TR TÜRKİYE	TRC1 (G.Antep, Adıyaman, Kilis)
2008	12,020	5,888
2007	10,744	5,403
2006	9,632	5,086
2005	8,338	4,504
2004	7,307	3,835

Kaynak: TÜİK

Gelişme sürecindeki ekonomiler içinde tarım sektörünün payı azalırken, önce sanayi ve ardından hizmetler sektörünün payları artar. Katma değerin nispeten düşük olduğu tarım sektörünün ekonomi içindeki ağırlığı, bölgeler arasındaki kişi başına GSKD farklılıklarını açıklayan bir faktördür. Faaliyet kollarına göre GSKD'ye baktığımızda Türkiye'de tarımın

GSKD oranı 2004 yılında %10.7 iken bu oran 2004 yılında TRC1 bölgesinde %12 dir. Ekonominin nabzının sanayi ve hizmetler sektörü üzerinden döndüğü bölgelerin yanında, bazı bölgelerde ekonominin itici gücünü hala tarım sektörü oluşturmaya devam ediyor. 2008 yılına geldiğimizde Türkiye'de Tarım'ın payı % 8 e düşerken TRC1 bölgesinde tarımın payı %10,4'lere gerilemiş fakat tarımın hala Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Bunun nedenlerinden biri de Adıyaman'ın sahip olduğu coğrafi konum ve iklim açısından tarıma müsait bir il olmasıdır. TRC1 bölgesinde hizmetler %59,1 paya sahip iken sanayi %30,5'lik, Tarım ise %10,4'lük paya sahiptir.

Tablo1:Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları, %

Sektörlerin gayrisafi katma değer içindeki payları										
Yıl	İBBS2		Tarım	Sanayi	Hizmetler	İBBS2		Tarım	Sanayi	Hizmetler
2008	TR	Türkiye	8,5	27,2	64,3	TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	10,4	30,5	59,1
2007	TR	Türkiye	8,5	27,8	63,7	TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	11,8	29,8	58,4
2006	TR	Türkiye	9,4	28,2	62,4	TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	13,2	30	56,8
2005	TR	Türkiye	10,6	28	61,3	TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	14	29,1	57
2004	TR	Türkiye	10,7	28	61,3	TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	12	29,2	58,8

Kaynak: TÜİK

Şekil 2:Sektörlerin Gayri Safi Katma Değer İçindeki Payları, %

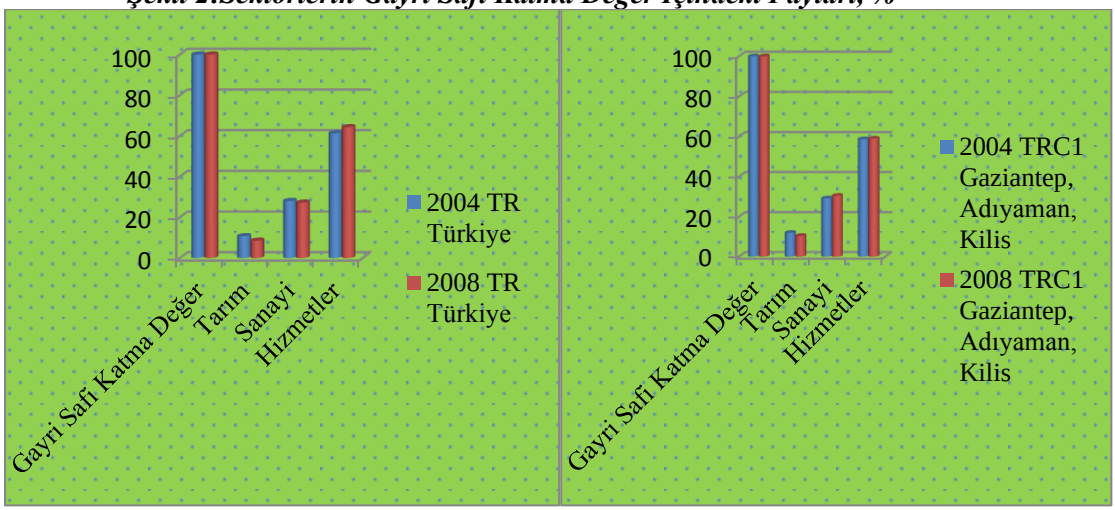

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2011 yılında Adıyaman ili toplam 302.114 bin TL ile Türkiye genelinde 13. sırada bulunmaktadır. Bu miktar aynı yıl için gerçekleşen toplam kamu yatırımlarının %0,83'üne denk gelmektedir. En yüksek kamu yatırımı "Madencilik" alanında gerçekleşmiştir, bunu Diğer Kamu Hizmetleri alanı izlemektedir.

Tablo 2. Kamu Yatırımlarında İlin Yeri – Türkiye Geneli ve Adıyaman (2011)

Kamu Yatırımlarında İlin Yeri (2011)			
	Türkiye	**Adıyaman**	**Adıyaman (%)**
Tarım	4.553.857	26.818	0,59
Madencilik	1.645.680	96.228	5,85
İmalat	400.460	-	
Enerji	3.133.027	1.650	0,05
Ulaştırma – Haberleşme	10.782.483	21.798	0,20
Turizm	256.357	-	
Konut	408.376	1.852	0,45
Eğitim	5.161.277	38.220	0,74
Sağlık	2.162.564	41.250	1,91
Diğer Kamu Hizmetleri	7.896.206	74.298	0,94
TOPLAM	36.400.287	302.114	0,83

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Yatırım teşvikleri altyapı, işgücü ve coğrafi avantaj gibi pek çok faktöre bağlıdır. Teşvikler, tüm illerde aynı etkiyi yaratmasa da; illerin ekonomik gelişimlerini değerlendirmek için yatırım teşviklerinden ve kamu yatırımlarından aldıkları paylar ile kendi kaynaklarını birlikte düşünmek gerekmektedir. Bu anlamda ilde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakmak ilin genel ekonomik faaliyetleri anlamında bir fikir vermektedir.

Tablo 3. Adıyaman'da Kurulan, Kapanan Şirket İstatistikleri

2012 OCAK-KASIM (ONBİR AYLIK)								2011 OCAK-KASIM (ONBİR AYLIK)							
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
103	3	111	41	9	32	7	23	157	7	68	52	16	16	8	69

Kaynak: TOBB

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verileri ışığında, Adıyaman ilinde kurulan ve kapanan firma istatistiklerine bakıldığında 2012 yılı ilk 11 ayında, 2011 yılı aynı dönemine göre şu tür değişimler izlenmektedir:

- Kurulan şirket sayısı %34 azalmıştır.
- Kapanan şirket sayısı %100 azalmıştır.
- Kurulan kooperatif sayısı %57 azalırken, kapanan kooperatif sayısı %13 azalmıştır.
- Kurulan gerçek kişi sayısı %63 artarken, kapanan gerçek kişi işletme sayısı %67 azalmıştır.
- Tasfiyeye giren şirket sayısı %21, tasfiyeye giren kooperatif sayısı %44 azalmıştır.

Bu durumda, değişimin en çok kurulan ve kapanan şirket işletmelerinde yaşandığını; şirket kurulma oranlarında azalma olsa da kapanma oranlarında artış olduğu; değişimin en az yaşandığı firmaların ise, kapanma oranları ile kurulma oranlarının birbirine yakın olduğu gerçek kişi işletmeleri olduğunu söylemek mümkündür.

1.2 Nüfus Göstergeleri

İlin demografik yapısı, yani çalışma yaşı nüfusun yaş ve eğitim dağılımı, aldığı ve verdiği göç gibi veriler işgücü piyasasını şekillendiren en önemli unsurlardandır.

Adıyaman iline ilişkin 2011 yılı Adrese Dayalı Nüfus Sistemi Sonuçlarına bakıldığında, ilin toplam nüfusunun 593,931 kişi olduğu görülmektedir. Bu nüfusu ile Adıyaman ili Türkiye toplam nüfusunun %0,8'ini oluşturmaktadır. İlin nüfusu içerisinde kadın-erkek oranı birbirine çok yakındır: Nüfusun %50,2'si erkek, %49,8'i kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 4:İllere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfus ,Türkiye, 2011

2011	İl/İlçe merkezi			Belde/Köy			Toplam		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
Türkiye	57.385.706	28.853.575	28.532.131	17.338.563	8.679.379	8.659.184	74.724.269	37.532.954	37.191.315
Adıyaman	356.595	179.937	176.658	237.336	118.267	119.069	593.931	298.204	295.727
Merkez	211.789	107.391	104.398	58.328	29.291	29.037	270.117	136.682	133.435
Besni	28.516	14.085	14.431	50.927	25.404	25.523	79.443	39.489	39.954
Çelikhan	8.213	4.189	4.024	6.992	3.502	3.490	15.205	7.691	7.514
Gerger	3.189	1.599	1.590	20.637	9.998	10.639	23.826	11.597	12.229
Gölbaşı	28.204	14.175	14.029	19.356	9.797	9.559	47.560	23.972	23.588
Kahta	64.441	32.368	32.073	52.937	26.439	26.498	117.378	58.807	58.571
Samsat	4.216	2.096	2.120	5.303	2.629	2.674	9.519	4.725	4.794
Sincik	4.179	2.101	2.078	15.610	7.508	8.102	19.789	9.609	10.180
Tut	3.848	1.933	1.915	7.246	3.699	3.547	11.094	5.632	5.462

Kaynak: TÜİK

Adıyaman ilinin nüfus büyüklüğüne göre nüfusu en fazla olan ilçeleri sırasıyla Kahta, Besni, Gölbaşı ve Çelikhan iken, nüfusu en az olan ilçeler ise Tut, Gerger, Sincik ve Samsat olarak sıralanmaktadır (TÜİK, 2011).

Şekil 3: İllere göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu, Adıyaman -Türkiye, 2011

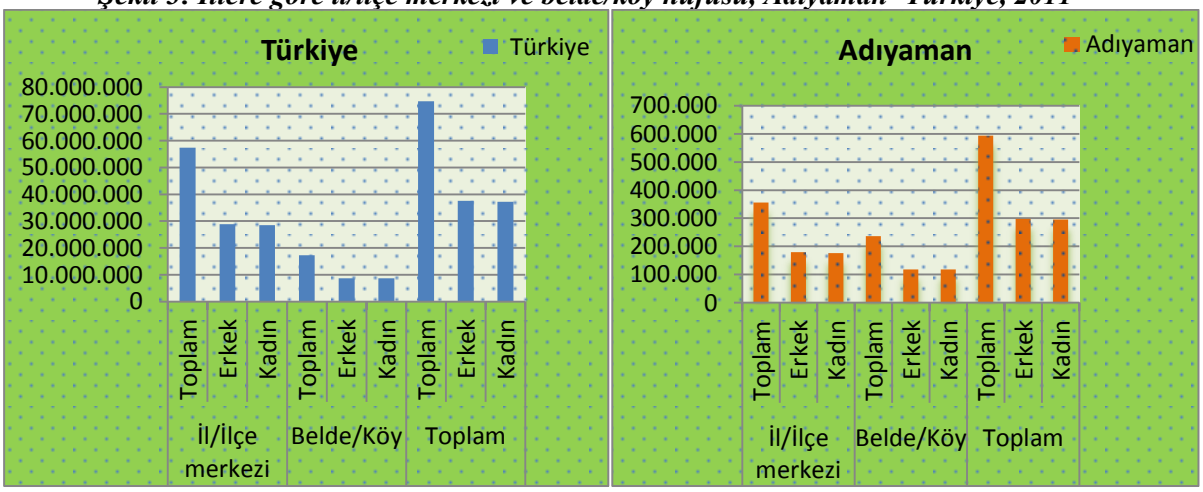

Tablo 1.2.1 'e göre Türkiye nüfusunun büyük çoğunluğu il, ilçe merkezlerinde yaşamaktadır. Beldede ve köyde yaşayan nüfusun az olmasının nedeni, Türkiye'de köyden kente göçün fazla olması olarak yorumlanabilir. Toplamda erkek ve kadın nüfusu yaklaşık olarak birbirine eşittir.

Adıyaman nüfusuna bakıldığında, il ilçe merkezi nüfusu ile belde/köy nüfusu arasındaki fark Türkiye genelindeki farka göre çok fazla değildir. Kırsal kesimde yaşayan nüfus, il/ilçe merkezi nüfusundan 119 bin 259 azdır. Bu da Adıyaman ilinde köylerden merkez ilçeye ve diğer ilçe merkezlerine doğru nüfus akışı olduğunun göstergesidir.

Tablo 5:Yerleşim yerlerine göre nüfusun oransal dağılımı, 2011,% Adıyaman-Türkiye

	% Adıyaman	% Türkiye
İl / İlçe Merkezi	60	77
Belde / Köy	40	23
Toplam	100	100

Kaynak: TÜİK

Şekil 4:Yerleşim yerlerine göre nüfusun oransal dağılımı,2011,%Adıyaman-Türkiye

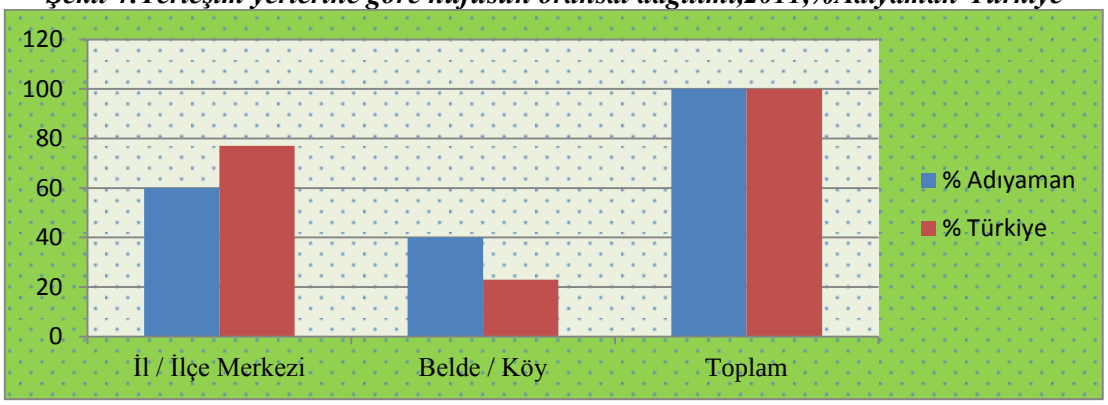

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.2.2'ye göre Adıyaman nüfusunun % 60'ı il ve ilçe merkezinde yaşarken, Türkiye genelinde nüfusun %76,8'i il ve ilçe merkezinde yaşamaktadır.

Adıyaman ili göç oranlarına bakıldığında Adıyaman'ın göç veren bir il olduğunu söylemek mümkündür. 2010-2011 yılına bakıldığında Adıyaman'dan göç eden insanların net sayısının 10.066 olduğu görülmektedir. Adıyaman'da göçteki en büyük etken ekonomik sıkıntılardır. Göçün ağırlıklı olarak iş olanakları ve eğitim sebepleriyle gerçekleştiği düşünülmektedir. Göçün, daha çok sanayinin geliştiği ve iş imkânlarının fazla olduğu kentlere yapıldığı bilinmektedir.

Tablo 6: Yıllara Göre Nüfus, Alınan Göç, Verilen Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı %0

	Adıyaman				
	ADNKS 2011 Nüfusu	**Aldığı Göç**	**Verdiği Göç**	**Net Göç**	**Net Göç Hızı**
2007-2008	585,067	12,155	20,971	-8,816	-14,96
2008-2009	588,475	12,091	18,295	-6,204	-10,49
2009-2010	590,935	14,150	20,135	-5,985	-10,08
2010-2011	593,931	13,873	23,939	-10,066	-16,81

Kaynak: TÜİK

1.3 Eğitim Göstergeleri

Tablo 7: Çalışma Yaşı ve cinsiyete göre nüfus,2011, Türkiye

	Yaş Grubu	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam çocuk nüfusu	0-14	18.886.575	9.694.739	9.191.836
Toplam çalışma yaşı nüfus	15-64	50.346.979	25.440.290	24.906.689
Toplam çalışma yaşı dışı nüfus	65+	5.490.715	2.397.925	3.092.790
Toplam nüfus	Toplam	74.724.269	37.532.954	37.191.315

Kaynak: TÜİK

Şekil 5: Çalışma Yaşı ve cinsiyete göre nüfus, 2011,Türkiye

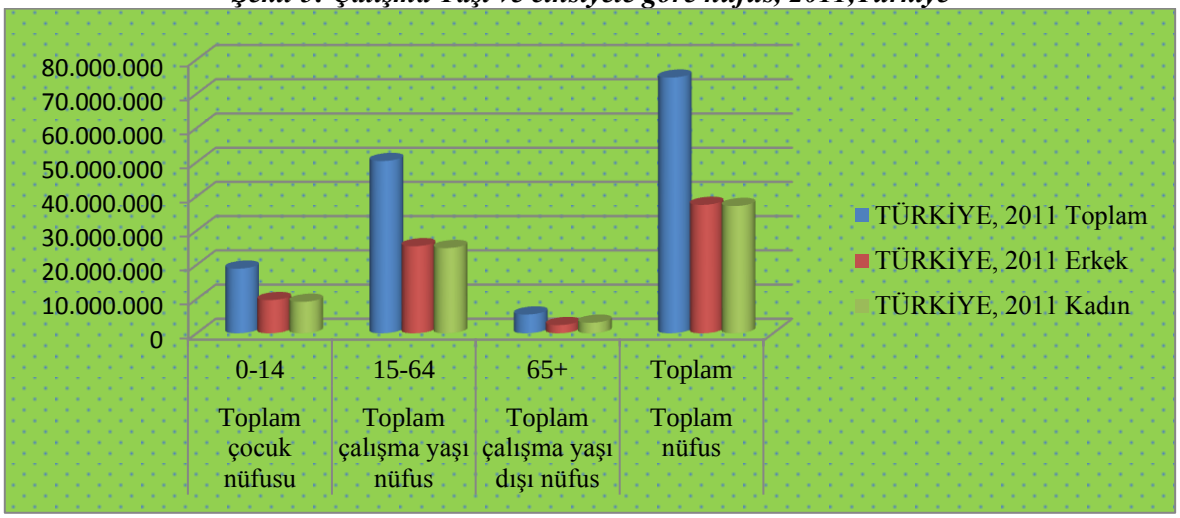

Kaynak: TÜİK

Tabloya göre Türkiye nüfusunun yaklaşık 2/3'ü çalışma yaşında,1/3'ü ise çalışma yaşı dışındadır. Buna göre Türkiye'deki Toplam yaş bağımlılık oranı yaklaşık 1/2'dir. Adıyaman ve Türkiye geneli Toplam yaş bağımlılık oranı yaklaşık olarak eşittir.

Tablo 8: Çalışma Yaşı ve cinsiyete göre nüfus, 2011, Adıyaman

	Yaş Grubu	Toplam	Erkek	Kadın
Toplam çocuk nüfusu	0-14	185.794	95.067	90.727
Toplam çalışma yaşı nüfus	15-64	371.953	187.049	184.904
Toplam çalışma yaşı dışı nüfus	65+	36.184	16.088	20.096
Toplam nüfus	Toplam	593.931	298.204	295.727

Kaynak: TÜİK

Şekil 6: Çalışma Yaşı ve cinsiyete göre nüfus,2011, Adıyaman

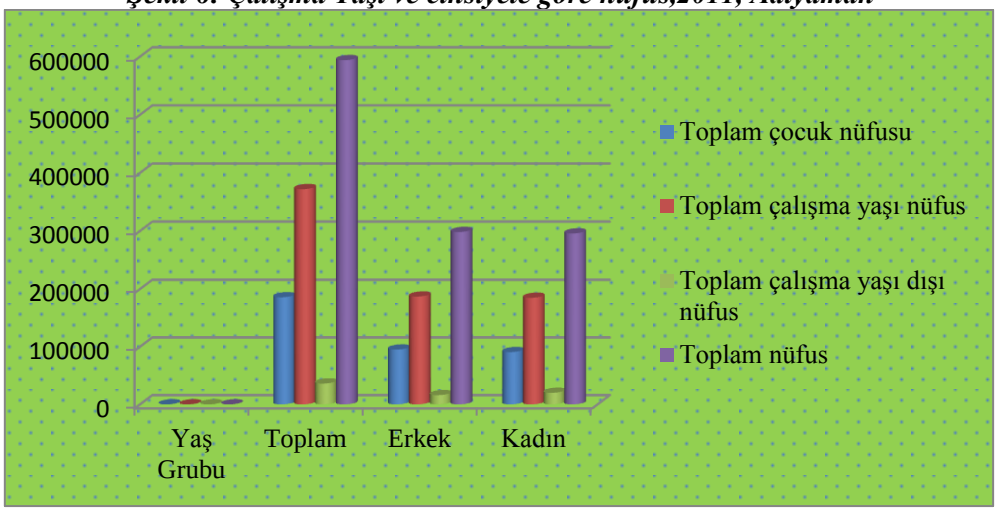

Kaynak: TÜİK

Tabloya göre Adıyaman'daki nüfusun yaklaşık 2/3'ü çalışma yaşında,1/3'ü ise çalışma yaşı dışındadır. Buna göre yaş bağımlılık oranı 1/3'tür.

Tablo 9: Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime göre dağılımı, Adıyaman

Bitirilen eğitim düzeyi ve cinsiyete göre nüfus (15 +yaş) - 2011				
İl	**Bitirilen eğitim düzeyi**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**
Adıyaman	Okuma yazma bilmeyen	49.954	10.314	39.640
	Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	27.692	10.426	17.266
	Herhangi bir okul bitiren	315.670	174.430	141.240
	Bilinmeyen	14.612	7.866	6.746
	Toplam	**407.928**	**203.036**	**204.892**

Kaynak: TUİK

Tabloda 2011 yılı verilerine göre Adıyaman'da 15+ toplam nüfus 407.928 kişi olup bunun 203.036'sı erkek, 204.892'si kadın nüfusu teşkil etmektedir.

Tablo 10: Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime göre dağılımı, Adıyaman

Bitirilen eğitim düzeyi ve cinsiyete göre nüfus (15 +yaş) - 2011				
İl	**Bitirilen eğitim düzeyi**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**
Adıyaman	İlkokul mezunu	92.860	40.830	52.030
	İlköğretim mezunu	103.460	56.881	46.579
	Ortaokul veya dengi okul mezunu	16.322	11.320	5.002
	Lise veya dengi okul mezunu	76.331	47.534	28.797
	Yüksekokul veya fakülte mezunu	25.339	16.913	8.426
	Yüksek lisans mezunu	1.005	722	283
	Doktora mezunu	353	230	123
	Toplam	**315.670**	**174.430**	**141.240**

Kaynak: TÜİK

Şekil 7: Çalışma Yaşı Nüfusun Bitirilen Eğitime göre dağılımı, Adıyaman

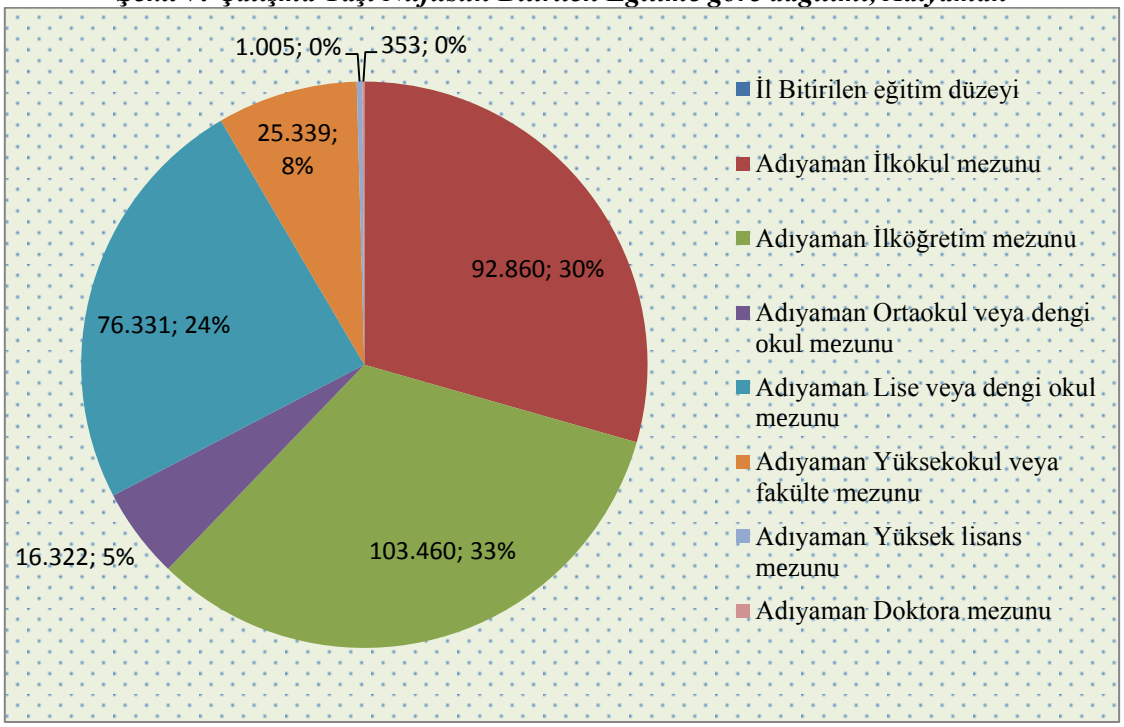

Kaynak: TÜİK

Tabloda 2011 yılı verilerine göre Adıyaman'da 15+ toplam nüfus 407.928 kişi olup bunun 315.670'i eğitim almış olup bu sayının 174.430'u erkek, 141.240'ı kadındır.

Adıyaman ilinde 2011/2012 öğrenim yılında ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 31.608 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde okumakta olan toplam öğrenci sayısı 16.963'tür.

Tablo 11. Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı, Adıyaman, 2010-2012

Ortaöğretimde Okuyan Toplam Öğrenci Sayısı , Adıyaman		
	Genel Ortaöğretim	**Mesleki ve Teknik Ortaöğretim**
2010/2011	32.535	15.303
2011/2012	31.608	16.963

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011/2011-2012

2010-2012 arasındaki iki okul dönemi okullara yeni kayıtlar açısından karşılaştırıldığında, Türkiye genelinde ilköğretim okullarına yapılan yeni kayıtlarda artış görülürken, Adıyaman ilinde de artış olduğu görülmektedir. Bu durum kısmen Adıyaman ilinde nüfus artış hızının ve genç bağımlılık oranın düşmediği ile ve Adıyaman ilinin çok fazla göç veren bir il olmamasıyla ilgili olabilir. Ortaöğretime bakıldığında, Türkiye genelini de yansıtacak bir şekilde, genel ortaöğretime kayıtların azaldığı, ancak bunun yanında mesleki ve teknik ortaöğretim okullarına kayıtların yükselmekte olduğu gözlenmektedir.

2010-2012 yılları arasındaki iki öğrenim dönemine ilk ve ortaöğretimden mezun öğrenci sayısı açısından bakıldığında hem Türkiye genelinde, hem de Adıyaman ili özelinde yine meslek ve teknik ortaöğretim okullarından mezun olan öğrencilerin sayısında bir artış dikkati çekmektedir.

Adıyaman ili için ilköğretim ve genel ortaöğretim mezun sayılarında iki dönem arasında ciddi bir değişiklik olmamıştır. Adıyaman ilinde 2010/2011 dönemi sonunda ilköğretimden mezun olan öğrenci sayısı ile 2011/2012 döneminde genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretime kayıt olan öğrenci sayısı arasında 2.424 öğrencilik bir fark vardır.

Tablo 12. İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı,

Türkiye ve Adıyaman, 2010-2012

İlk ve Ortaöğretimde Yeni Kayıt ve Mezun Öğrenci Sayısı			
	Türkiye		
	İlköğretim	**Genel Ortaöğretim**	**Mesleki ve Teknik Ortaöğretim**
2010/2011 dönemi yeni kayıt	1.257.457	527.275	470.782
2011/2012 dönemi yeni kayıt	1.285.550	513.896	525.069
2009/2010 dönem sonu mezun sayısı	1.185.938	399.478	263.416
2010/2011 dönem sonu mezun sayısı	1.226.473	392.064	314.448

	Adıyaman		
	İlköğretim	**Genel Ortaöğretim**	**Mesleki ve Teknik Ortaöğretim**
2010/2011 dönemi yeni kayıt	11.879	6.054	3.951
2011/2012 dönemi yeni kayıt	12.677	5.429	4.752
2009/2010 dönem sonu mezun sayısı	12.593	4.368	1.487
2010/2011 dönem sonu mezun sayısı	12.605	4.426	2.077

Kaynak: MEB İstatistikleri Örgün Eğitim 2010-2011/2011-2012

2. ADIYAMAN İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI

İşgücü piyasasının genel bir resmini çıkartabilmek için işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarına cinsiyet eşitliği, eğitim durumu, sektörler arası dağılım gibi göstergeler ışığında bakmak gerekmektedir. Bu tür bir analiz için gerekli verilerin çoğu TÜİK Hane halkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Ancak bu verilerin büyük bölümü Adıyaman iline özel değildir; NUTS2 bölümlemesinde Gaziantep, Adıyaman, Kilis illerini kapsayan TRC1 bölgesi bütününde mevcuttur. Dolayısıyla bu bölümde sunulacak analiz Adıyaman ili özelinden ziyade, bölgesel özellikleri yansıtmaktadır. Ancak bu analiz mümkün olduğu ölçüde Adıyaman iline ait verilerle de zenginleştirilmeye çalışacaktır.

TRC1 bölgesine nüfus, istihdam, işsizlik ve işgücü dışı nüfus olarak bakıldığında, geniş yaş grubu (15-55+ yaş) toplam nüfusun 1.592.000 kişi olduğu, 679.000 kişilik nüfusun işgücü piyasasında çalışan veya işsiz olarak yer aldığını (%43), 914.000 kişinin ise işgücü içerisinde yer almadığını (%57) görmek mümkündür. İşgücünün içinde ve dışında bulunan en ağırlıklı nüfusun eğitim durumu lise altı derecesindedir.

Tablo 13 .TRC1 Eğitim Durumuna Göre Nüfus, İstihdam ve İşsizlik Oranları (%), 2011.

	Nüfus Oranı	İşgücü Katılım Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı	İşgücü dışı nüfus
Okuma yazma bilmeyen	17.21	14.3	6.02	4.08	25.7
Lise altı	65.14	44.7	67.47	73.47	62.7
Lise	12.37	54.4	15.83	15.31	9.8
Yüksek okul	5.28	81.2	10.67	7.14	1.8
Toplam	100	42.6	36.5	14.4	57.4

Kaynak: (TÜİK)

2.1 İşgücüne Katılım

Türkiye geneline bakıldığında işgücü piyasasının en büyük sorunlarından bir tanesi çalışma yaşındaki nüfusun, işgücüne katılım oranının düşük olmasıdır. Bu sorun her yıl Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan İlerleme Raporlarında da dile getirilmektedir. Özellikle de kadınların işgücüne katılma oranlarındaki düşüklük, her ne kadar son bir kaç yılda az miktarda artmış ve 2011'de %28,8'e ulaşmış olsa da hala Avrupa Birliği ortalamalarının çok altındadır.

Geniş yaş grubuna (15-55+ yaş) göre sivil nüfusa bakıldığında TRC1 bölgesi için 1.592 bin kişi olan sivil nüfusun %42,6'sı yani 679 bini işgücüne katılmaktadır. Bu oranla bölge 2011 yılı için %49,9 olan Türkiye ortalamasından 7 puan düşük bir görünüm vermektedir.

Tablo 14. Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Sivil Nüfus ve İşgücü, Türkiye ve TRC1, 2011.

	Toplam Sivil Nüfus	Toplam İşgücü	İşgücüne Katılım Oranı
Türkiye			
Okuma yazma bilmeyen	5.863	1.204	20,54
Lise altı	32.801	15.682	59,92
Lise ve dengi meslek okulu	9.286	5.365	57,78
Yükseköğretim	5.643	4.476	79,32
Toplam	**53.593**	**26.727**	**49,9**
TRC1: Gaziantep, Adıyaman, Kilis			
Okuma yazma bilmeyen	274	39	14.3
Lise altı	1.037	464	44.7
Lise ve dengi meslek okulu	197	107	54.4
Yükseköğretim	84	68	81.2
Toplam	**1592**	**679**	**42.6**

Kaynak: (TÜİK)

TRC1 bölgesinde işgücüne katılım oranları cinsiyete göre incelendiğinde, kadınların işgücüne katılım oranı %14.2 iken, bu oran erkekler için %72.3'tür. Bu bölgede kadınların işgücüne katılımı 2011 yılında Türkiye'de %28,8 olan kadınların işgücüne katılım oranından düşük seviyede olup, erkeklerle kadınlar arasında işgücüne katılım anlamında ciddi bir fark bulunmaktadır. Aradaki farkın bir sebebinin bölgede tarım sektörünün ağırlığı ve bu sektörde ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınlar olduğu düşünülebilir.

Bölgede işgücüne katılıma yaş açısından bakıldığında ise işgücüne katılımın 25-54 arası yaş gruplarında ağırlık kazandığı görülmektedir. Erkeklerde ve kadınlarda işgücüne katılımın en yüksek olduğu yaş aralığı 25-34'tür. Bu yaş aralığındaki kadınların %18,9'u, erkeklerin ise %93,3'ü işgücü içerisinde yer almaktadır.

Şekil 8: Geniş Yaş Grubuna ve Cinsiyete Göre İşgücüne Katılım Oranı (%), TRC1 bölgesi, 2011

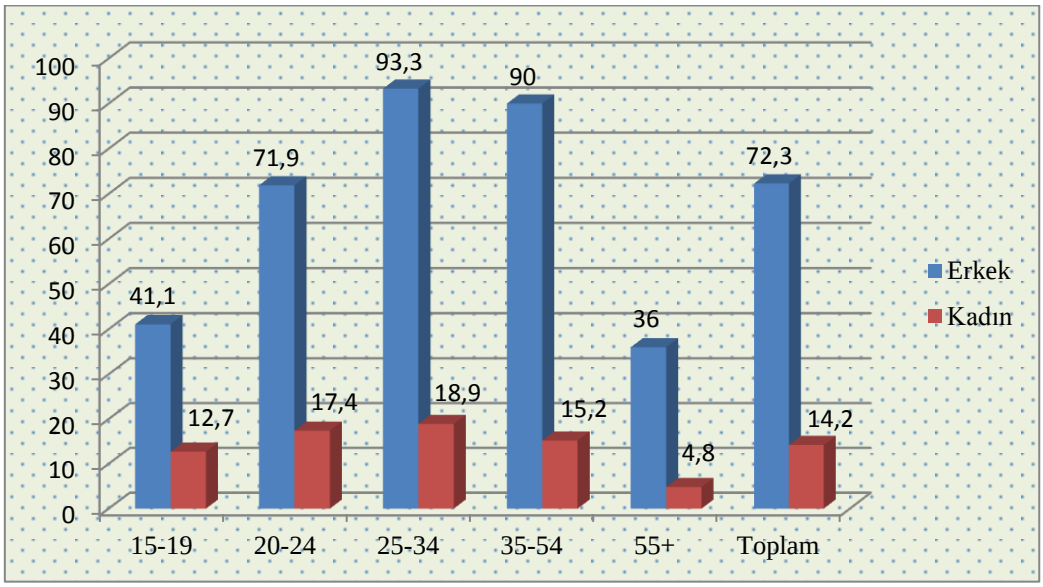

Kaynak: (TÜİK)

Tablo 15: Temel İşgücü Göstergeleri, 2010, %

	İşgücüne Katılma Oranı 2010, %	İstihdam Oranı 2010, %	İşsizlik Oranı 2010 , %
Türkiye	48,8	43,0	11,9
Adıyaman	40,8	36,6	10,2

Kaynak: (TÜİK)

2010 verilerine bakıldığında Türkiye'nin işgücüne katılım oranı %48,8 iken Adıyaman ilinin işgücüne katılım oranının %40,8 olduğu ve Adıyaman ili işgücüne katılım oranının Türkiye ortalamasının altında olduğu görülüyor. Yine aynı dönemde Türkiye'nin istihdam oranı %43,0 iken Adıyaman ilinin istihdam oranının %36,6 olduğu görülüyor. Verilere bakıldığında Adıyaman ili istihdam oranı Türkiye ortalamasının altında olduğu görülüyor. 2010 verilerine göre Türkiye'nin işsizlik oranının %11,9 ve Adıyaman ilinin işsizlik oranı %10,2 olduğu ve Adıyaman ili işsizlik oranında Türkiye ortalamasından daha düşük olduğu görülüyor, bu da işsizliğin düşük olduğunu gösteriyor.

2011 verilerine göre TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) bölgesinde işgücüne katılım oranı %42,6 iken, işsizlik oranı %14,4'tür.

2.2 İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus

2011 yılı verilerine göre Adıyaman ilinin de içerisinde yer aldığı TRC1 bölgesinde işgücü dışında kalan nüfus 914.000 kişidir. Çeşitli nedenlerden ötürü işgücü dışında kalan nüfusun % 23,6' sı erkeklerden % 76,4 'ü ise kadınlardan oluşmaktadır.

Düzey bölgelerine göre işgücüne dahil olmayan nüfus belli başlı alt gruplara göre incelendiğinde, ev işleriyle meşgul olanların oranının en yüksek % 62 ile Gaziantep, Adıyaman ve Kilis illerini içeren TRC1 bölgesinde olduğu görülmektedir. Bu bölgede 567 bin kadın ev işlerinden dolayı işgücüne dahil olmamıştır.

2.3 İstihdam

Adıyaman ili istihdam oranı 2010 yılı itibariyle %36,6'dır. Bu oran 2008 yılından bu yana TRC1 bölgesi ile paralel, ancak Türkiye geneline göre düşüktür.

Tablo 16.Yıllar İtibariyle İstihdam Oranları.%

	Adıyaman	TRC1	Türkiye	AB-27
2008	31,2	36,6	41,7	70,4
2009	35,1	34,8	41,2	69,1
2010	36,6	39,4	43,0	68,6
2011	-	36,5	45,0	68,6

Kaynak: TÜİK

2010 yılı itibariyle Adıyaman ili Türkiye'de istihdam oranı il sıralamasında 72. sırada bulunmaktadır.

2011 itibariyle Adıyaman ilinin de içinde yer aldığı TRC1 bölgesinin istihdam oranı %36,5'tir. Bölgede yaşayan erkeklerin %82,6'sı, kadınların ise sadece %17,4'ü çalışmaktadır. Bu bölge için yaş gruplarına göre istihdamın en yüksek olduğu yaş grubu erkekler için 35-54 aralığında iken kadınlar için 25-34'tür.

2011 yılı için TRC1 bölgesinin eğitim durumuna göre istihdam oranına bakıldığında eğitimle istihdam arasında doğrusal bir ilişki olduğu görünmektedir. 2011 yılı itibariyle, TRC1 bölgesindeki istihdamın %6'sını okuma-yazma bilmeyenler, %10,7'sini yüksek eğitimliler, %15,8'ini lise ve dengi okul mezunları, %67,5'ini ise lise altı eğitimliler oluşturmaktadır.

Tablo 17: Eğitim Durumuna Göre İstihdam Oranı (%), TRC1 Bölgesi, 2011

Eğitim Durumu		
	Toplam	**%**
Okuma – Yazma bilmeyen	35.000	6,0
Lise altı	392.000	67,5
Lise ve dengi	92.000	15,8
Yüksek okul	62.000	10,7
Toplam	581.000	100

Kaynak: (TÜİK)

2011 yılı için TRC1 bölgesinin Ekonomik Faaliyete göre istihdam oranına bakıldığında; 2011 yılı itibariyle çalışanların, %42'sinin Hizmet sektöründe, %35,1'inin Sanayi sektöründe, %22,2'sinin Tarım sektöründe olduğu görülmektedir. İstihdamda erkeklerin sayısı 209 bin kişi olup %43,5 oranıyla en fazla hizmet sektöründe, kadınların sayısı ise 46 bin kişi olup %45,9 oranıyla tarım sektöründe çalışmaktadırlar.

Tablo 18: Ekonomik Faaliyete Göre İstihdam Oranı (%), TRC1 Bölgesi, 2011

TRC1 Bölgesi, 2011	Toplam	%
Hizmet	248.000	42,7
Sanayi	204.000	35,1
Tarım	129.000	22,2
Toplam	581.000	100

Kaynak: (TÜİK)

2.4 Kayıtdışı İstihdam

Kayıt dışı istihdam, sosyal güvenlik açısından "niteliği itibariyle yasal işlerde çalışarak istihdama katılan kişilerin, çalışmalarının gün veya ücret olarak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına hiç bildirilmemesi ya da eksik bildirilmesi" olarak tanımlanabilir.

3 türlü kayıt dışı çalışma söz konusudur:

- Çalışanların Sosyal Güvenlik Kurumuna hiç bildirilmemesi,
- Çalışma gün sayılarının eksik bildirilmesi,
- Sigorta primine esas kazanç tutarlarının eksik bildirilmesidir.

Türkiye'de 2011 yılı itibariyle Kayıtdışı İstihdam 10.139 bin Toplam İstihdam 24.110 bin, Kayıtdışı İstihdam Oranı ise %42,1'dir.

Yaptığı işten ötürü herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yıla göre 1,2 puanlık azalışla %42,1 olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında bir

önceki yıla göre tarım sektöründe sosyal güvenlikten yoksun çalışanların oranı %85,5'ten %83,9'a, tarım dışı sektörlerde %29,1'den %27,8'e düşmüştür

Kayıt dışı istihdam hem TRC1 bölgesinde hem de Türkiye genelinde en önemli işgücü piyasası sorunlarından biridir. Türkiye genelinde yıllar içerisinde kayıt dışı istihdamda ufak düşüşe rağmen toplam istihdamın yaklaşık yarısı kayıt dışı çalışmaktadır. TRC1 bölgesinde durumun daha kötü olduğunu ve kayıt dışı istihdamın toplam istihdamdaki payının yüzde 50'den fazla olduğunu söylemek mümkündür: TRC1 bölgesinde istihdamın %53,2'si kayıt dışındadır.

İktisadi faaliyet koluna göre kayıtlılık durumuna bakıldığında hem Türkiye, hem de bölgede kayıt dışı istihdam oranının en fazla olduğu sektörün tarım olduğu görünmektedir. Türkiye geneline kıyasla bölgede tarımın istihdamdaki payı düşüktür. TRC1 bölgesinde bu sektörde çalışanların %90,7'si kayıt dışı çalışmaktadır. Bölgede tarımdan sonra kayıt dışı istihdamın en fazla olduğu sektörler sırasıyla sanayi ve hizmet sektörüdür. Tarım dışı sektörlerde kayıt dışı çalışma oranı %62,1 olarak görünmektedir.

2.5 İşsizlik

2010 istatistiklerine göre TRC1 bölgesinde işsizlik oranı %12,1 Türkiye'de 11,9'dur. 2010 rakamlarına göre TRC1 bölgesi illeri işsizlik oranları bakımından Türkiye ortalamasının üstüne çıkmıştır. Ancak TRC1 bölgesi içerisinde işsizliğin en yüksek olduğu il %13,4'lük oranla Gaziantep'tir. Gaziantep'i %10,2 ile Adıyaman ve %10,1'ile de Kilis takip etmektedir.

2011 istatistiklerine göre TRC1 bölgesinde işsizlik oranı %14,4 Türkiye'de ise 9,8'dir. İşsizlik oranı bölgedeki kadınlar açısından %12,3, erkekler açısındansa %14,8'dir. TRC1 bölgesi işsizlik oranının en yüksek olduğu 2. bölgedir. Yine bu bölge, en fazla erkek işsizin yer aldığı bölgedir.

2011 istatistiklerine göre TRC1 bölgesinde 84 bin erkek ve 14 bin kadın işsiz olmak üzere 15+ yaş grubunda toplam 98 bin işsiz olup bu sayının 33 bini 15-24 yaş grubuna ait, 65 bini 25+ yaş grubuna aittir. İşsizlik sürelerine baktığımızda 98 bin işsizin 80 bini 1 yıldan az süreyle, 18 bini ise 1 yıl ve daha yukarı süredir işsiz konumundadır.

En genel hatlarıyla ekonomik gelişmeler, yatırımlar, nüfus artış hızı, göç ve eğitim işsizliği doğrudan etkileyen unsurlar arasında sayılabilir. İşsizliğin tarım yoğun kırsal alanlara kıyasla, kentsel alanlarda daha yaygın olduğu söylenebilir. Bir yandan kırdan kente göç sonucunda kentlerde çoğalan düşük eğitimli işgücü arzı, kentlerdeki işletmelerin taleplerini karşılayamamakta; bir yandan da işgücü piyasası bu işgücü için yeterli iş olanakları yaratamamaktadır (OKA, 2011: 31).

2.6 İşgücü Piyasasında Kadınlar

Türkiye genelinde kadınların işgücü piyasasındaki yeri endişe verici seviyelerdedir. Bu durum Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hazırlanmakta olan İlerleme Raporlarında da her sene tekrar edilmektedir. Yıllar içerisinde Türkiye genelinde kadınların işgücüne katılım oranında az da olsa bir artış görülmüş, bu oran 2011 yılında %28,8'e yükselmiştir. Kentsel alanlarda kadın işgücüne katılım oranları kırsal alanlara göre daha düşüktür. Ancak

kadınların işgücüne katılım oranlarının kırsal alanlarda daha yüksek görünmesinin sebebi buradaki kadınların ücretsiz aile işçisi olarak çoğunlukla tarım sektöründe çalışıyor olmalarıdır. Türkiye genelinde kadınlara ait istihdam oranı 2011 yılı için %25,6'dır.

Yani Türkiye'de her dört kadından üçü işgücü piyasası içerisinde yer almamakta, her dört kadından sadece biri çalışmaktadır. Bu oranlar Türkiye'ye ait işgücüne katılım ve istihdam oranlarının da bir bütün olarak düşmesine sebep olmaktadır. Kadınlar arasında işsizlik oranı 2011yılı için erkeklerin çok üzerinde ve % 11,3 seviyesindedir.

TRC1 bölgesi özelinde bakıldığında ise kadınların işgücüne katılım oranı %14,2, istihdam oranı ise %12,4'tür. Bölgede kadın işsizliği ise %12,3'lük bir oranla Türkiye genelinden(%11,3) daha yüksektir.

Tablo 19: TRC1 Bölgesinde Geniş Yaş Grubuna Göre Kadınlara Ait İşgücü Piyasası Göstergeleri (15+ yaş), 2011.

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Geniş yaş grubuna göre nüfus	123	99	204	246	141	**814**
Geniş yaş grubuna göre işgücü	16	14	38	37	7	**112**
İşgücüne katılım (%)	12,7	17,4	18,9	15,2	4,8	**14,2**
İstihdam (%)	12,9	12,9	34,6	33,7	6,9	**12,4**
İşsizlik (%)	16,7	23,0	10,3	9,4	0,0	**12,3**

Kaynak: (TÜİK)

2011 verilerine göre bölgede kadınların işgücüne katılmama sebeplerinin başında ev işleri ile meşgul olmak (%81,2) gelmektedir. Bu sebep, büyük ölçüde çocuk bakımı hizmetlerinin yetersizliği veya pahalılığı ve/veya ailede yaşlı ve hasta aile bireyleri gibi bakıma ihtiyaç duyan bireylerin sorumluluğunun kadınlar üzerinde olmasıyla ilişkilidir. Bu tür geleneksel toplumsal cinsiyet rollerinin yanı sıra Türkiye'de genel olarak kadınların işgücüne katılmadığı gerçeği TRC1 bölgesinde de karşılık bulabilmektedir.

2011 verilerine göre bölgede çalışan 101 bin kadının %38,9'u Hizmet sektöründe, %15,2'si sanayi sektöründe ve%45,9'u da tarım sektöründe istihdam edilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre İstihdam Oranı (%), TRC1 Bölgesi, 2011

SEKTÖR	%
Hizmet	38,9
Sanayi	15,2
Tarım	45,9
Toplam	100

Kaynak: (TÜİK)

2.7 <u>İşgücü Piyasasında Gençler</u>

İstihdam, aktif nüfusun, bir ücret karşılığında çalıştırılması demektir. Birleşmiş Milletler'in standart tanımına göre genç nüfus, 15-24 yaş grubunu kapsamaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) istatistiklerinde de 15-24 yaş grubu genç nüfus olarak tanımlanmıştır. 15 yaşından küçük nüfusun çalışması ise çocuk istihdamı olarak tanımlanmaktadır.

Genç istihdamı dünyanın diğer bölgelerinde olduğu gibi ülkemizin ve ilimizin de en önemli sorunlarının başında gelmektedir.

Türkiye genelinde işgücü piyasasındaki endişe verici bir diğer unsur gençlerin istihdamı ve genç işsizliğidir. Kadınların iş piyasasındaki yeri konusunda olduğu gibi, Avrupa Birliği İlerleme Raporlarında bu durumun da her sene altı çizilmektedir.

Genç nüfusa (15-24) baktığımızda TRC1 bölgesinde 2011 yılı itibariyle 440 bin genç bulunmaktadır. Bu sayının 149 bini işgücünde, 291 bini işgücüne dahil olmayan nüfus, 116 bini istihdamda ve 33 bini de işsiz konumundadır. Bu 33 bin işsizin 26 bini erkek ve 7 bini kadındır.

2011 yılı verileri ışığında TRC1 bölgesindeki gençlerin (15-24 yaş grubu) işgücü piyasasındaki yerine bakıldığında, gençlerin işgücüne katılım oranının %33,9 istihdam oranının %26,4 işsizlik oranının ise %28,8 olduğu görülmektedir.

Tablo 21: TRC1 Bölgesinde Geniş Yaş Grubuna Göre Gençlere Ait İşgücü Piyasası Göstergeleri (15-24 yaş), 2011.

GENÇ	15-24 Yaş %
Geniş yaş grubuna göre nüfus	26,6
İşgücüne katılım (%)	33,9
İstihdam (%)	26,4
İşsizlik (%)	22,1

Kaynak: (TÜİK)

2011 verilerine göre bölgede gençlerin işgücüne katılmama sebeplerinin başında %32,3 ile eğitim – öğretim ve 27,3 ile de ev işleri ile meşgul olma sebepleri gelmektedir.

15-24 yaş arası grupta eğitim-öğrenim nedeniyle işgücüne dahil olmama oranı %48,8'dir.

2.8 İşkur'da Kayıtlı İşgücü Göstergeleri

Bu bölümde Türkiye İş Kurumu 2011 İstatistik Yıllığı verileri ile 2012 yılına ilişkin Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü verileri ışığında Adıyaman ilinde kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsiz verileri, açık iş sayıları, kuruma yapılan başvurular, işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme kursları özetlenecektir.

Kuruma yapılan başvurularla işe yerleştirmelerin yaş, eğitim seviyesi ve kadın-erkek oranları açısından değerlendirilmesi, ilerleyen yılları için gerçekleştirilecek eşleştirmelerin daha etkin bir şekilde yapılabilmesi için önemli bir veri kaynağıdır.

2012 yılı sonu itibariyle Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde kayıtlı işgücü istatistiklerine bakıldığında, Adıyaman'da kuruma kayıtlı 27.043 iş arayan mevcut olduğu görülmektedir. İş arayanlardan %3,8'i engellilerden, yarıdan fazlası ise 29 yaşından küçüklerden oluşmaktadır.

2011 ve 2012 yılına ait mevcut istatistikler incelendiğinde, Adıyaman'da 2011 yılında yapılan 14.915 kuruma başvurunun 1.701'i iş gücü piyasasına giriş yapabilmiştir. Sosyal duruma göre inceleme yapıldığında ise özürlü vatandaşlarımızın 610 başvurusuna karşılık 181 adet iş imkânı oluşmuştur. 2012 yılı verilerine göre ise, Adıyaman'da 27.043 kuruma

başvuruya karşılık 4.229 kişi iş gücü piyasasına giriş yapmıştır. Bu sayının 214'ü özürlü grubundan işgücü piyasasına dahil olmuştur.

Türkiye geneli 2011 yılı istatistiklerine bakıldığında ise kurum hizmetlerinden yararlanmak için yapılan 1.398.355 başvuruya karşılık 363.672 kişi istihdam edilmiştir[1]. Türkiye genelinde özürlü vatandaşlara yönelik işe yerleştirme ve başvuru istatistiklerine bakıldığında ise 2011 yılında alınan 35.151 iş başvurusuna karşılık 38.349 kişi işe yerleştirilmiştir. İşe yerleştirme sayısının başvuru sayısından fazla olma nedenleri arasında, önceki yıllardan devir eden istatistikler ile yıl içinde uygulanan bir takım teşvik politikaları yer almaktadır.

Tablo 22: Başvuru ve İşe Yerleştirme İstatistikleri, Adıyaman, 2011-2012

	İşe Yerleştirmeler					
	2011			**2012**		
Sosyal Durum	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**
Normal	1.284	233	1.517	3114	901	4015
Özürlü	166	15	181	193	21	214
Eski Hükümlü	3	0	3	0	0	0
Genel Toplam	**1.453**	**248**	**1.701**	**3.307**	**922**	**4.229**
	Başvuru					
Normal	9.340	4.955	14.295	18.274	7.629	25.903
Özürlü	298	312	610	750	278	1.028
Eski Hükümlü	10	0	10	112	0	112
Genel Toplam	**9.648**	**5.267**	**14.915**	**19.136**	**7.907**	**27.043**

Kaynak: Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne ait 2012 yılına ilişkin işgücü piyasası faaliyetlerine ilişkin verilere bakıldığında, bu dönemde Adıyaman ilinde toplam 27.043 başvuru olduğu görülmektedir. Alınan açık iş sayısı 4.955 iken, toplam işe yerleştirme 4.229 kişi olarak gerçekleşmiştir. Toplam başvuru içerisinde işe yerleştirilebilenlerin oranının %15,6 civarındadır.

Tablo 23: İşgücü Piyasası Faaliyetleri, Adıyaman, 2012 Ocak-Aralık

Başvuru			**Alınan Açık İş**			**İşe Yerleştirme**		
Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Kamu	Özel	Toplam	Erkek	Kadın
27.043	19.136	7.907	4.955	2.645	2.310	4.229	3.307	922

Kaynak: Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Adıyaman ilinde 2011 yılında toplam 114 işgücü yetiştirme kursu açılmıştır. Açılan kurslara 1.560'ı erkek, 1.086'sı kadın olmak üzere toplam 2.646 kişi katılmıştır. Yani kurs katılımcılarının %41'i kadın, %59'u erkektir.

Adıyaman ilinde 2012 yılında toplam 178 işgücü yetiştirme kursu açılmıştır. Açılan kurslara 3857'si erkek, 1182'si kadın olmak üzere toplam 5.039 kişi katılmıştır. Yani kurs

[1] Türkiye İş Kurumu İstatistik Yıllığı-2011

katılımcılarının %23,5'i kadın, %76,5'i erkektir. Bu kurslar neticesinde 2.887 kişi istihdam edilmiştir.

Tablo 24: Aktif İşgücü Piyasası Faaliyetleri, Adıyaman, 2012

KURS TÜRÜ	KURS SAYISI	ERKEK	KADIN	TOPLAM
İŞ.YET.KURS/ İSTİHDAM GARANTİLİ	7	32	85	117
ÖZÜRLÜ KURSLARI	11	99	43	142
HÜKÜMLÜLERE YÖNELİK KURSLAR	7	77	0	77
İŞ.YET.KURS/TYÇP	69	2541	320	2861
GAP II	2	111	152	263
GAP II TYÇP	13	564	78	642
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI(İEP)	19	39	32	71
GAP II/UMEM	17	177	154	331
GAP II/UMEM-İEP	25	138	199	337
UMEM PROJESİ	8	79	119	198
TOPLAM	**178**	**3.857**	**1.182**	**5.039**

Kaynak: İŞKUR

Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü 2012 yılında özürlülere yönelik 11 adet kurs açmış. Bu kurslara toplam 142 kişi katılmıştır. Hükümlülere yönelik ise 7 adet kurs açmış. Bu kurslara da toplam 77 kişi katılmıştır.

Tablo 25: Özürlülere ve Hükümlülere Yönelik Kurslar, Adıyaman, 2012

	MESLEK GRUBU	PROGRAM SAYISI	KATILIMCI SAYISI
ÖZÜRLÜ	Sekreter	1	15
	Bilgisayarlı Muhasebe	1	21
	Ahşap Boyamacı	1	14
	Misinalı çivili örme takı tasarımı	1	12
	Bilgisayar Teknolojisi	7	80
HÜKÜMLÜ	Tv. Uydu Sistemleri	1	10
	Duvarcı	1	10
	Pasta Ustası	1	11
	Aşçı Yardımcısı	1	11
	Boyacı	1	13
	Dokumacı	1	12
	metal Şekillendirici	1	10
TOPLAM		**18**	**219**

Kaynak: Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2011 yılı itibariyle yaş gruplarına göre işsizlik ödeneği başvurularına bakıldığında, Adıyaman ilinde yapılan toplam 1.460 başvurunun Türkiye genelinde yapılan başvuruların

%0,3'ü olduğu söylenebilir. İl özelinde en çok başvurunun 30-34 yaş grubu erkek işsizler tarafından yapılmaktadır. Bunu 25-29 yaş grubuyla 35-39 yaş grubu izlemektedir.

Kadın işsizler arasında ise işsizlik ödeneğine en çok başvuru yapan yaş grubu 25-29 yaş aralığındaki kadınlardır. Bunu 20-24 ve 30-34 yaş grupları izlemektedir.

Tablo 26. Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, Türkiye ve Adıyaman, 2011.

Yaş Gruplarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları (2011)			
		Türkiye	**Adıyaman**
15-19	**Erkek**	1.472	3
	Kadın	694	2
20-24	**Erkek**	23.237	68
	Kadın	18.378	103
25-29	**Erkek**	70.336	210
	Kadın	33.797	140
30-34	**Erkek**	77.797	307
	Kadın	29.712	67
35-39	**Erkek**	58.067	185
	Kadın	20.020	43
40-44	**Erkek**	44.511	142
	Kadın	13.226	25
45-49	**Erkek**	30.049	110
	Kadın	6.928	7
50-54	**Erkek**	6.280	29
	Kadın	2.600	1
55-59	**Erkek**	2.665	13
	Kadın	710	1
60-64	**Erkek**	422	3
	Kadın	132	0
65+	**Erkek**	171	1
	Kadın	34	0
TOPLAM		**441.238**	**1.460**

Kaynak: İŞKUR

Adıyaman ili özelinde işsizlik ödeneği başvuru sayılarına öğrenim durumuna göre bakıldığında, en fazla başvurunun ilköğretim seviyesinde eğitimi olan işsizler tarafından yapıldığı görülmektedir. Bunu ortaöğretim mezunu işsizler takip etmektedir.

Tablo 27: Öğrenim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları (2011)

Öğrenim Durumlarına Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları (2011)			
		Türkiye	Adıyaman
Okur Yazar Olmayan	Erkek	5.118	42
	Kadın	3.104	13
Okur Yazar	Erkek	3.822	63
	Kadın	1.602	26
İlköğretim	Erkek	179.366	548
	Kadın	45.367	187
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	Erkek	89.683	328
	Kadın	44.845	125
Önlisans	Erkek	14.302	38
	Kadın	13.579	15
Lisans	Erkek	21.698	47
	Kadın	16.721	23
Yüksek Lisans	Erkek	961	5
	Kadın	966	0
Doktora	Erkek	57	0
	Kadın	47	0
TOPLAM		**441.238**	**1.460**

Kaynak: İŞKUR

Adıyaman Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü verilerine göre 2012 yılının Ocak-Aralık ayları arasında işsizlik sigortasına 2.186 kişi başvurmuş ve hak eden 1.301 kişiye 2.743.036 TL ödeme yapılmıştır.

3. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 28: İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Period**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ**	
2007	50+ TÜM	15 EKİM - 30	İSCO 88- NACE	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2012 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 10 Eylül – 31 Ekim 2012 tarihleri arasında Türkiye genelinde 53.164 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 3" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 2012 yılı içerisinde işe giriş-çıkışlar,

[2] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

[3] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

- 31 Aralık 2012 ve 30 Haziran 2013 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

3.1. İşyerleri ve Mevcut İstihdam

Araştırma kapsamında Adıyaman ilinde faaliyet gösteren 516 işyerine gidilerek yüzyüze görüşme yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre Adıyaman ilinde işyerlerinin sektörlere göre dağılımına bakıldığı zaman ilk sırada %31,1 ile toptan ve perakende ticaret sektörü bulunmaktadır. Bu sektörü %21,7'si ile imalat ve %13 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Üç sektördeki işyerleri araştırmaya cevap veren işyerlerinin üçte ikisini oluşturmaktadır.

Şekil 9: İşyerlerinin dağılımı, %

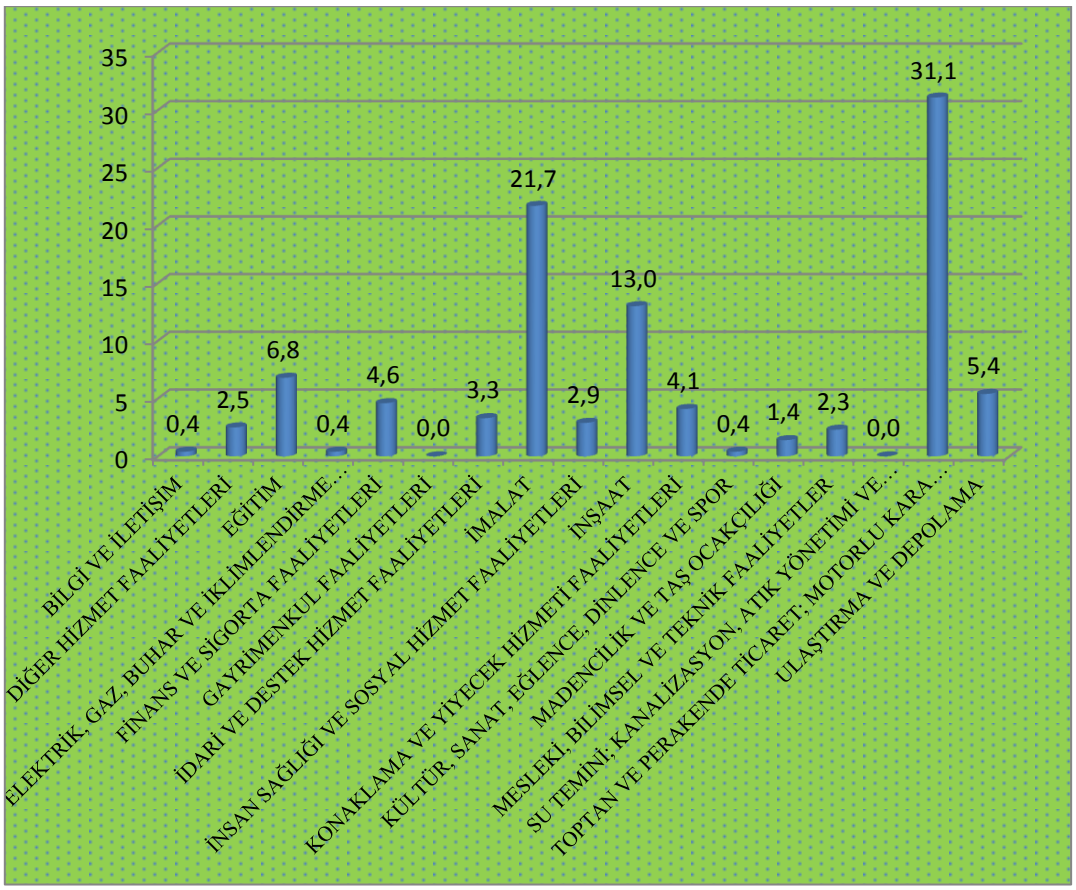

Kaynak: Adıyaman İPA 2012

Araştırmaya cevap veren işyerlerinin %12'si, 50 ve üzeri kişi çalıştıran işyerleridir. Tüm işyerleri itibariyle toptan ve perakende ticaret sektörü başta gelirken ve bu sektörü imalat sektörü takip etmektedir. 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde sektör sıralaması yer değiştirmekte olup ilk sırada imalat sektörü yer almakta, ikinci sırada toptan ve perakende

ticaret sektörü gelmektedir. 50 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinin 48,4'ü imalatta, %16,2'si toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Bu iki sektörü yine inşaat sektörü takip etmektedir.

3.2 Mevcut İstihdam Dağılımı

Bu işyerlerinde toplam 14.451 kişi istihdam edilmektedir. Çalışanların %74,2'si imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektöründe yer almaktadır. En fazla çalışanı olan sektör % 46,1 ile imalat sektörüdür.

İmalat sektörünü, %19,7 ile toptan ve perakende ticaret ve %8,4 ile inşaat sektörleri takip etmektedir.

Şekil 10: Sektörlere Çalışanşların dağılımı, %

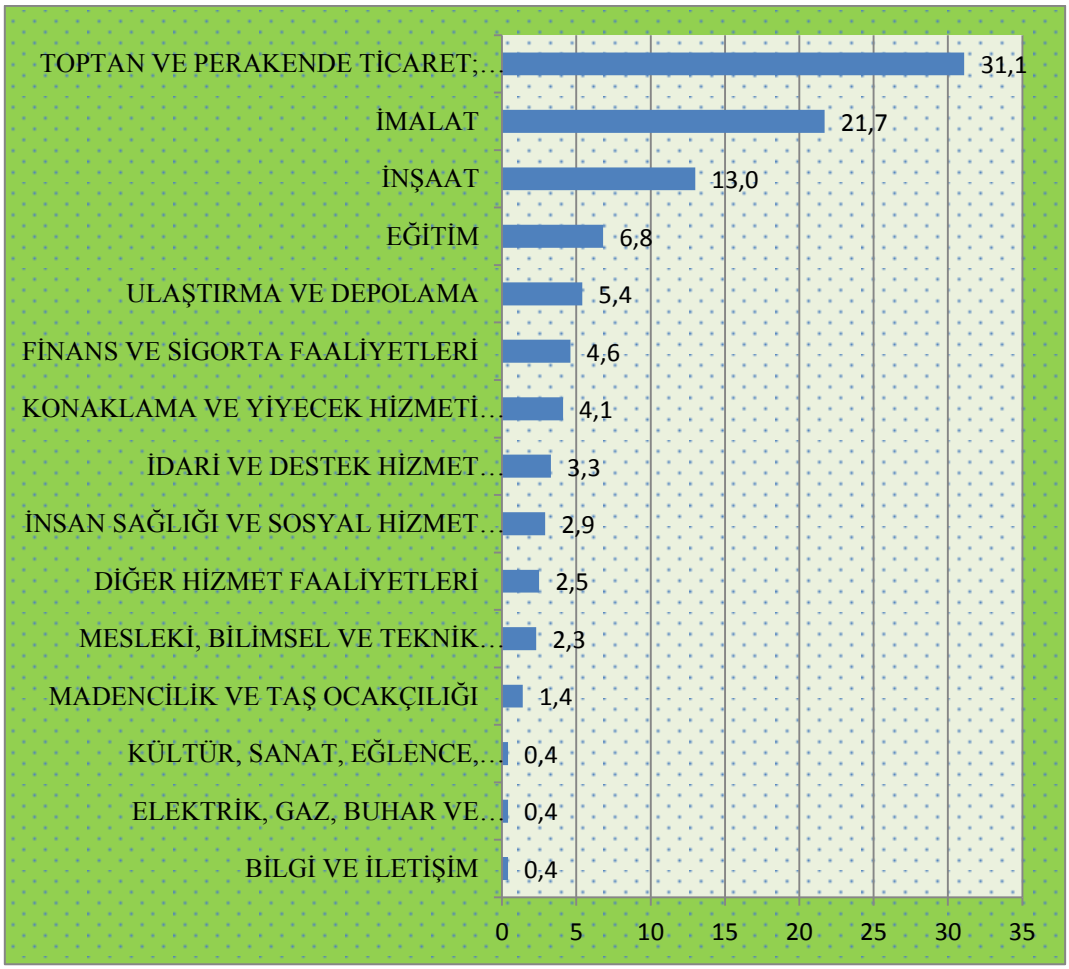

Kaynak: Adıyaman İPA 2012

Türkiye genelinde olduğu gibi ilde çalışanların büyük çoğunluğunu erkekler oluşturmaktadır. Çalışanların içinde kadınların payı sadece % 22,3 olup %25,3 olan Türkiye genelinin altındadır. Kadınların sayısal olarak en fazla çalıştığı sektör imalat sektörüdür. Bu sektörde çalışan kadınların oranı ise %28'dir. Kadınların oransal olarak en fazla çalıştığı sektör %58,6 ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Bu sektör aynı zamanda kadın çalışanların çoğunlukta olduğu tek sektördür.

Tablo 29: Sektörlere göre erkek, kadın çalışan oranları ,%

Sektör	Erkek çalışan oranı,%	Kadın çalışan oranı,%	Sektördeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı,%
BİLGİ VE İLETİŞİM	78,0	22,0	0,4
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	87,0	13,0	2,5
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	89,1	10,9	0,4
EĞİTİM	79,0	21,0	6,8
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	74,6	25,4	4,6
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	86,3	13,5	4,1
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	74,1	25,9	0,4
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	92,5	7,0	1,4
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	83,7	16,3	2,3
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	86,3	13,7	31,1
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	94,2	5,8	5,4
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	75,5	24,5	3,3
İMALAT	72,0	28,0	21,7
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	41,4	58,6	2,9
İNŞAAT	94,9	5,0	13,0
Genel Toplam:	77,7	22,3	100

Kaynak: Adıyaman İPA 2012

Örneğin çalışanlarının yarıdan fazlası (%58,6) kadın olan insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerlerinin toplam işyerleri içindeki oranı %2,9, çalışanlarının dörtte birinin (%25,9) kadın olduğu kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektörü işyerlerinin toplam ağırlığı içindeki oranı %0,4, çalışanlarının %28'inin kadın olduğu imalat sektörünün toplam işyerleri içindeki ağırlığı %21,7'dir.

3.3 Açık İşler

Adıyaman İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında açık iş araştırmanın saha uygulaması sürecinde ziyaret edilen işyerlerinde işverenlerin "fiilen" ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir. Açık iş yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak olan pozisyonları tanımlar. Adıyaman İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ise Adıyaman ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (10 Eylül-31 Ekim 2012) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 1.073'tür. Bu kapsamda işverenler İŞKUR'a değil, İŞKUR işverenlere ulaşmıştır. Araştırma kapsamında en fazla açık iş bulunan ilk üç sektör sırasıyla imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörleridir. İşyeri büyüklüğüne göre bakıldığında, 528 açık iş sayısıyla en fazla açık iş olan işyerleri 10-49 çalışanı olan işyerleridir.

Türkiye genelinde toplanan veriler göz önüne alındığında, ülke genelinde referans dönemi içerisinde toplam 215.337 açık iş talebi alınmıştır. Bu işlerin çoğunluğunu sırasıyla imalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleri oluşturmaktadır. İşyeri büyüklüklerine göre incelendiğinde, en fazla açık iş talebi 50'den fazla çalışana sahip işletmelerde alınmıştır.

Araştırma kapsamında açık iş oranı; mevcut açık iş sayısının mevcut istihdam/çalışan ve açık sayısının toplamına oranıdır[4]. Araştırma sonuçlarına göre, Adıyaman ilindeki açık iş oranı %6,91 iken; oransal olarak en fazla açık iş bulunan sektörler sırasıyla diğer Hizmet ve Faaliyetleri (%13,25), imalat (%10,01) ve bilgi ve iletişim(%5,66) olarak sıralanmaktadır.

Adıyaman ilinde hiç açık iş olmayan sektörler gayrimenkul faaliyetleri; kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor, madencilik ve taş ocakçılığı, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 30. Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranları (%), Türkiye, Adıyaman

SEKTÖRLER	Açık İş Sayısı		Açık İş Oranı	
	Türkiye	Adıyaman	Türkiye	Adıyaman
Bilgi ve İletişim	3.578	3	2.59	5.66
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4.902	20	3.77	13.25
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ür. ve Dağıtımı	2.787	0	0.86	0.0
Eğitim	3.535	3	1.02	0.49
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3.147	14	1.16	3.89
Gayrimenkul Faaliyetleri	5.384	0	5.67	0.0
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	12.242	19	3.67	3.50
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	3.292	0	2.75	0.0
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	6.972	0	4.18	0.0
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5.450	0	3.60	0.0
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	1.126	0	0.32	0.0
Toptan ve Perakende Ticaret	24.908	163	3.80	5.41
Ulaştırma ve Depolama	12.373	23	4.21	5.52
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	11.944	6	1.48	0.95
İmalat	78.014	742	4.99	10.01
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	9.369	23	3.39	3.59
İnşaat	26.313	54	6.13	4.26
TOPLAM	**215.337**	**1.073**	**3.34**	**6.91**

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

[4] Açık İş Oranı = (Açık İş Sayısı * 100) / (Mevcut istihdam/çalışanlar + Açık İş Sayısı).

Açık iş oranlarına dokuz ana meslek grubuna göre bakıldığında, Adıyaman için en fazla açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar grubunda olduğu ve Türkiye için ise en fazla açık işin sanatkârlar ve ilgili işler grubunda olduğu görülmektedir.

Şekil 11: 9 Ana Meslek Grubunda Açık İş Oranları (%), Türkiye, Adıyaman

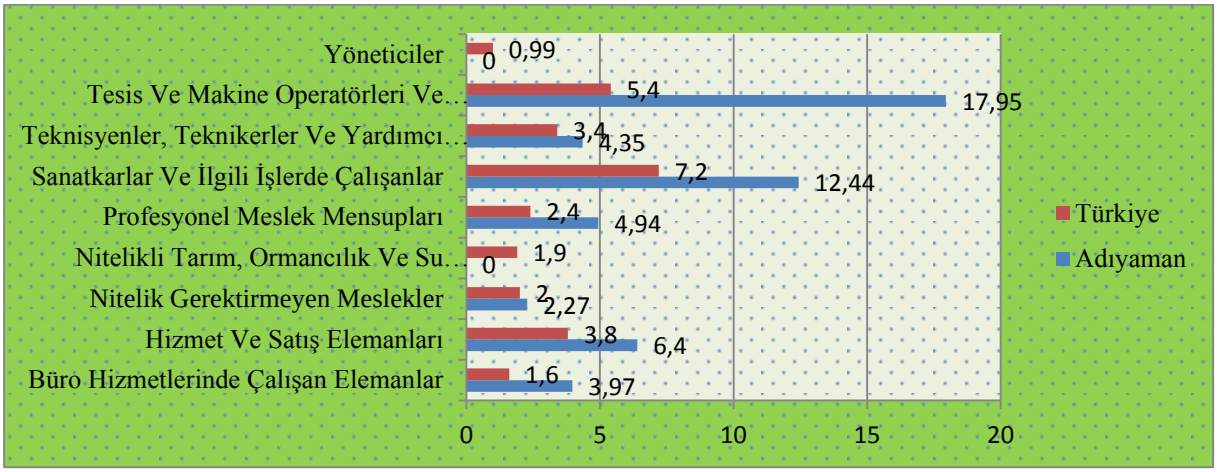

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

Adıyaman İPA sonuçlarına göre, ana mesleklerde ihtiyaç duyulan kişi sayılarına bakıldığında, ilk sırada 570 kişilik ihtiyaçla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar gelmektedir. İkinci sırada 144 kişiyle Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, üçüncü sırada ise 141 kişiyle Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde çalışabilecek olanlar bulunmaktadır.

Türkiye genelinde ise ihtiyaç duyulan ve temininde güçlük çekilen meslek grupları çoktan aza doğru tesis ve makine operatörleri ve montajcılar (56.393), sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar (53.384) ve hizmet ve satış elemanlarıdır (48.288). Adıyaman İPA sonuçlarına göre, nitelik gerektirmeyen ana meslekler çalışanlar açısından ağırlıkta yani birinci sırada iken, ihtiyaç duyulan kişi sayılarına göre 3.sırada yer almaktadır. Bunun nedeni, işverenlerin nitelik gerektirmeyen mesleğe sahip çalışanları işgücü piyasasında kolaylıkla bulabilmesi, diğerlerini daha zor temin edebilmesi olabilir.

Şekil 12: Ana Mesleklerde İhtiyaç Duyulan Kişi Sayısı, Adıyaman

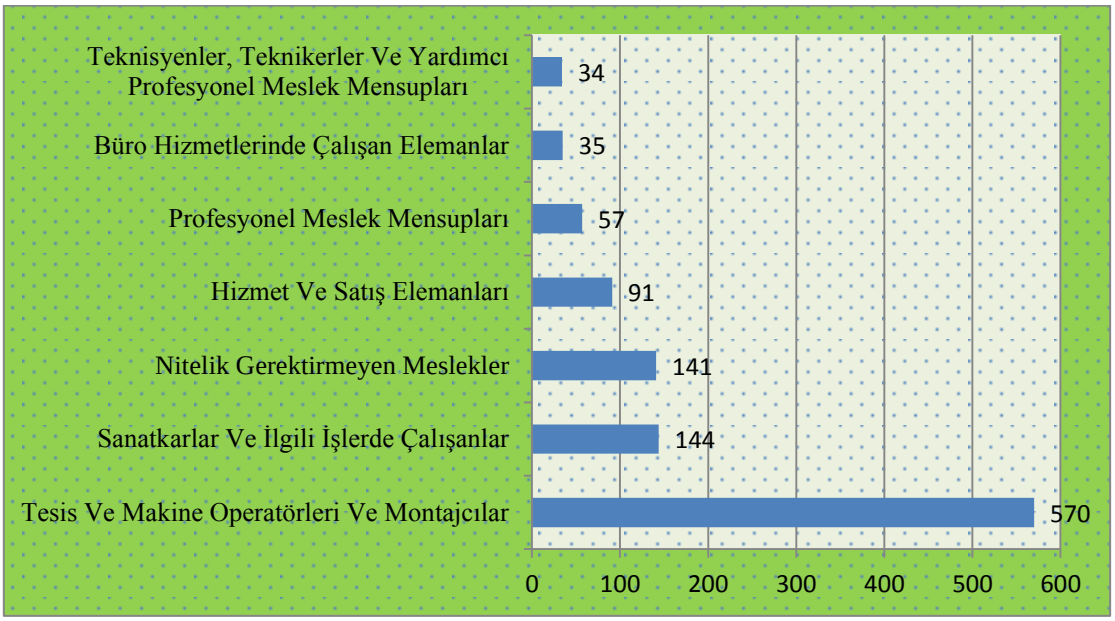

Kaynak: Adıyaman İPA 2012

Araştırma kapsamında toplanan açık işlerin mesleklere göre sıralaması yapıldığında Türkiye'de beden işçisi (genel) ilk sırada yer alırken Adıyaman'da makineci(dikiş) ilk sırada yer almaktadır. Bu sırayı Türkiye'de makineci (dikiş) ve inşaat elemanları kalıpçısı izlerken Adıyaman'da beden işçisi (genel) ve iplikçi(Ring/Water/wargel) meslekleri izlemektedir.

Beden işçisi (genel) meslek grubunun büyük bir çoğunluğunun belirli bir meslek tanımına girmeyen işverenin tanımlamakta sıkıntı çektiği nitelik gerektirmeyen ve düşük ücretli istihdam edilen meslek olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 31: Meslek Bazında Açık İş Sıralaması

Türkiye	Adıyaman
Beden İşçisi (Genel)	Makineci (Dikiş)
Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	İplikçi(Ring/Water/wargel/
Güvenlik Görevlisi	Ütücü
Soğuk Demirci	Kalite Kontrolcu-Tekstil
Garson (Servis Elemanı)	Oksijen Gaz Kaynakçısı
Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	Diğer Sosyal İşlerde Çalışanlar
Temizlik Görevlisi	Alümino Termit Kaynakçısı
Madenci (Genel)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Mermer İşçisi	Garson (Servis Elemanı)

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

Türkiye genelinde, iş gücüne dahil olmak isteyen bireylerde en fazla aranan nitelik, fiziksel ve bedensel yeterlilik ile birlikte mesleki bilgi yeterliliğidir. Fiziki beceri ve mesleki bilginin en fazla arandığı mesleklerin başında beden işçisi, inşaat kalıpçısı, makineci (dikişçi) ve güvenlik görevlisi gelmektedir.

Meslek ayrımı yapılmadan işverenlerce genel olarak talep edilen eğitim düzeyleri incelendiğinde ise Türkiye ve Adıyaman arasında farklılıklar bulunmaktadır.

Eğitim düzeyinde belirli düzey isteği bulunmayanları (fark etmez) oranı Türkiye için % 36 iken Adıyaman için % 57'dür. Lisans mezunu bireylere olan talep ise Türkiye (%10) ve Adıyaman (%4,3) için aynı oranlar civarındadır. Adıyaman'da lise altı eğitim seviyesine olan talep % 29,6 iken Türkiye'de % 27,7 seviyesindedir. Oranlara bakıldığı zaman Adıyaman ilinde açık işlerde düşük eğitim düzeyine daha fazla talep olduğu görülmektedir.

Adıyaman için, eğitim düzeylerine göre en çok talep edilen meslekler sıralaması yapıldığında, makineci (dikiş), beden işçisi (genel), Oksijen- Gaz Kaynakçısı, güvenlik görevlisi(silahsız), Garson (Servis elemanı) mesleklerinde belirli bir eğitim düzeyi aranmamakta olduğu görülmektedir. Lise altı eğitim düzeyinin yeterli görüldüğü meslekler ise makineci (dikiş), beden işçisi (genel), İplikçi (Ring/Vater/Vargel), Ütücü, Kalite Kontrolcü-Tekstil meslekleridir.

Türkiye geneli için, beden işçisi (genel), makineci (dikiş), güvenlik görevlisi, servis garsonu ve aşçı için belirli bir eğitim düzeyi aranmamaktadır. Bununla beraber, beden işçisi (genel), makineci (dikiş), güvenlik görevlisi, temizlik görevlisi ve madenci (genel) mesleklerinde de lise altı eğitim işverenler tarafından yeterli görülmektedir.

Tablo 32: En Çok Talep Edilen İlk 5 Mesleklerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri, Farketmez, Lise altı

Fark etmez			Lise Altı		
	Türkiye	**Adıyaman**		**Türkiye**	**Adıyaman**
1	Beden İşçisi (Genel)	Makineci (dikiş)	**1**	Beden İşçisi (Genel)	Makineci (dikiş)
2	Makineci (Dikiş)	Beden işçisi (genel)	**2**	Makineci (Dikiş)	Beden işçisi (genel)
3	Güvenlik Görevlisi	Oksijen- Gaz Kaynakçısı	**3**	Güvenlik Görevlisi	İplikçi (Ring/Vater/Vargel)
4	Servis Garsonu	Güvenlik görevlisi(silahsız)	**4**	Temizlik Görevlisi	Ütücü
5	Aşçı	Garson (Servis elemanı)	**5**	Madenci (Genel)	Kalite Kontrolcü-Tekstil

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

Adıyaman için lise mezunu ya da meslek lisesi mezunu seviyesinde eğitim düzeyine göre en çok talep edilen mesleklere bakıldığında, ilk beş sırada yer alan meslek resepsiyonist(ön büro elemanı), çocuk gelişimi ve eğitimcisi, pazarlamacı(satış temsilcisi), bankacılık meslek elemanı, akaryakıt satış elemanı(pompacı)'dır. Ürün tanıtım görevlisi, elektrikçi(diğer), akaryakıt satış elemanı, muhasebeci, oto elektrikçisi içinse eğitim seviyesinin meslek lisesi mezunu olmak gerektiği belirtilmiştir.

Türkiye geneli göz önünde bulundurulduğunda, çağrı merkezi görevlisi, pazarlamacı (satış temsilcisi) , satış elemanı (tanıtım), garson (servis elemanı) ve servis garsonu için talep edilen bireylerden lise mezunu olmaları beklenmektedir. Bununla beraber, hemşire, imal işçisi, beden işçisi(genel), güvenlik görevlisi ve gaz altı kaynakçısı mesleklerine bakıldığında en az meslek lisesi eğitim düzeyi aranmaktadır.

Tablo 33: En Çok Talep Edilen İlk 5 Mesleklerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri, Genel Lise, Meslek Lisesi

Genel Lise			Meslek Lisesi		
	Türkiye	**Adıyaman**		**Türkiye**	**Adıyaman**
1	Çağrı Merkezi Görevlisi	Resepsiyonist(ön büro elemanı)	**1**	Hemşire	Ürün Tanıtım Görevlisi
2	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	Çocuk gelişimi ve Eğitimcisi	**2**	İmal İşçisi	Elektrikçi(Diğer)
3	Satış Elemanı (Tanıtım)	Pazarlamacı(satış temsilcisi)	**3**	Beden İşçisi (Genel)	Akaryakıt Satış Elemanı
4	Garson (Servis Elemanı)	Bankacılık Meslek Elemanı	**4**	Güvenlik Görevlisi	Muhasebeci
5	Servis Garsonu	Akaryakıt Satış Elemanı(Pompacı)	**5**	Gaz Altı Kaynakçısı	Oto Elektrikçisi

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

Adıyaman'daki işyerleri ile yapılan görüşmeler neticesinde lisans veya lisansüstü mezunlarının talep edildiği ilk 5 meslek sırasıyla diğer sosyal işlerde çalışanlar, dağıtıcı posta dağıtım hizmetleri), yönetici sekreter/asistan, yönetin bilişim sistemleri uzmanı, çevre

mühendisidir. Türkiye geneline bakıldığında, zihinsel engelliler öğretmeni, mühendis, market müdürü, müşteri temsilcisi ve proje yöneticisi pozisyonlarına daha nitelikli olan lisans ya da lisansüstü dereceye sahip bireyler talep edilmektedir.

Araştırma kapsamında işverenler ile yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bilgilerden birisi de açık işlerin temin edilme kanallarıdır. Buna göre, Adıyaman'da eleman temini için işverenlerin % 53,7'si İŞKUR, %68,1'i akraba eş dost, %5,8'i gazete, %633'ü internet siteleri ve sadece %1,2'si özel istihdam bürolarını tercih etmektedir. Türkiye genelinde ise işverenlerin %55,7'si akraba eş dost, %42'si İŞKUR, %31'i internet siteleri, %28,4'ü gazete ve %11,2'si özel istihdam büroları vasıtasıyla eleman açıklarını karşılamaktadırlar.

Şekil 13: Açık İşlerin Karşılanma Yolları, Adıyama, (%)

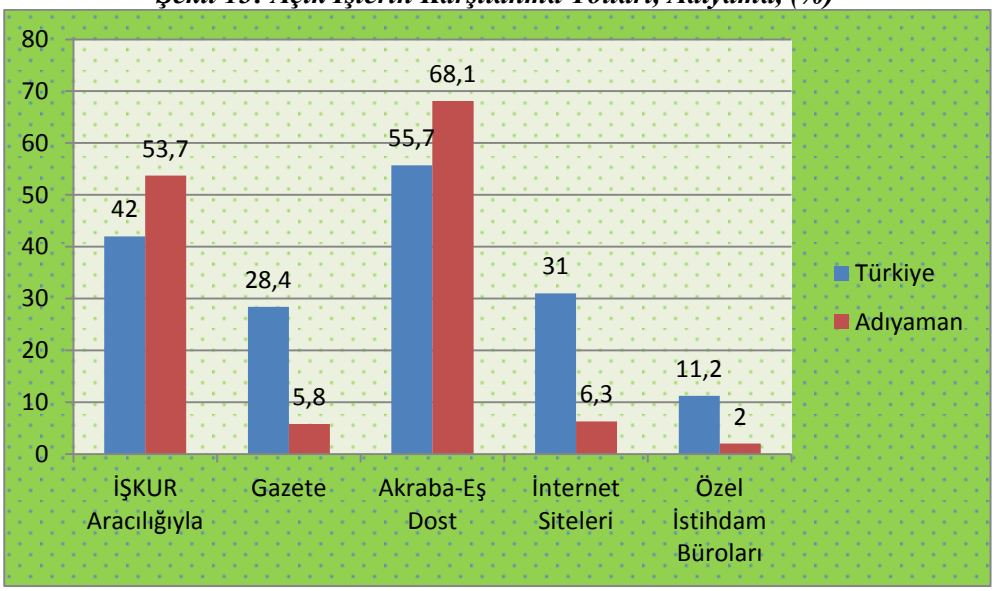

Kaynak: Adıyaman İPA 2012

3.4 Temininde güçlük çekilen meslekler

Adıyaman İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında 10.09.2012 - 31.10.2012 referans tarihler arasında işverenlerin bulmakta güçlük çektiği veya kolaylıkla temin edemediği meslekler de tespit edilmeye çalışmıştır. Adıyaman ilinde temininde güçlük çekilen mesleklerin başında makineci (dikiş) mesleği gelmektedir. Bu meslek toplam temininde güçlük çekilen mesleklerin %41,5'ini oluşturmaktadır. Sonrasında sırasıyla beden işçisi (genel), beden işçisi (inşaat), iplikçi (ring/vater/vargel), garson (servis elemanı) meslekleri gelmektedir. Bu mesleklerin aynı zamanda en fazla açık iş olan mesleklerden olması dikkat çekmektedir.

Makineci(dikiş) mesleğinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin başında gerekli beceriyle/niteliğe sahip eleman olmaması ve işveren tarafından önerilen çalışma ve ücret koşulların işgücü tarafından beğenilmemesi gelmektedir. İkinci ve üçüncü sırada yer alan beden işçisi mesleklerinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin başında ise gerekli beceriyle/niteliğe sahip eleman olmaması ve meslekte eleman olmaması gelmektedir. Buna karşılık araştırma kapsamındaki işyerleri, işyerinden kaynaklı sorunlar olan önerilen ücretin az olması ve çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesini ciddi oranda teminde güçlük nedeni olarak görmemişlerdir.

Şekil:14: Temininde En Fazla Güçlük Çekilen Meslekler (%), Adıyaman

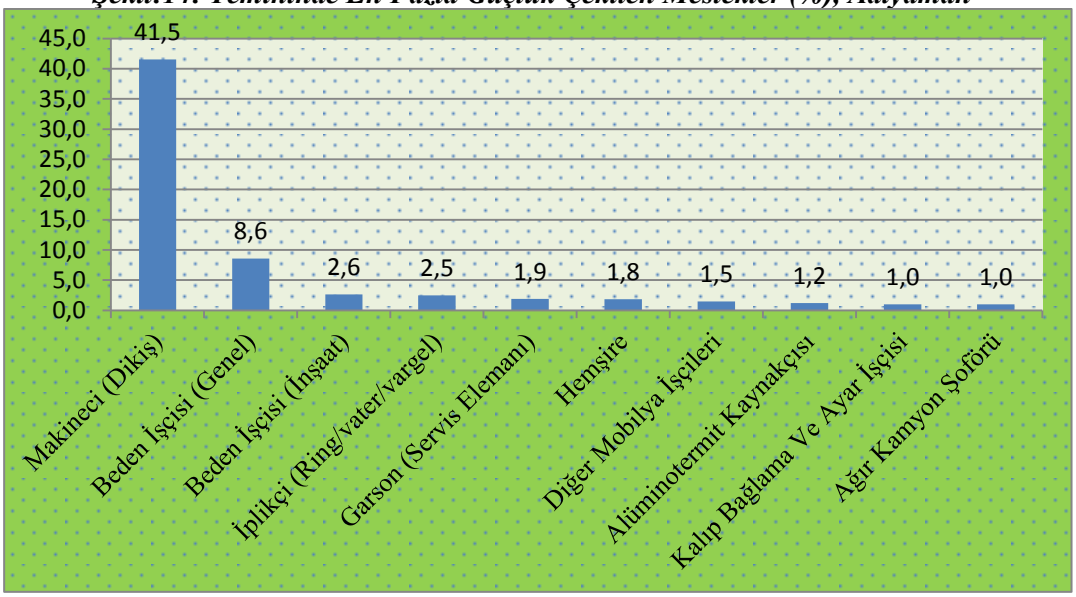

Kaynak: Adıyaman İPA 2012

Temininde güçlük çekilen eleman sayılarının sektöre göre dağılımına bakıldığında ise Adıyaman için eleman temininde en fazla güçlük çekilen ilk üç sektör sırasıyla imalat, toptan perakende ticaret ve motorlu taşıtlar bakım ve onarımı ve İnşaat sektörleridir. Bu ilk üç sektörün eleman ihtiyacı sayısı toplam talebin % 86'sıdır.

Sektörlerin sıralaması Türkiye geneli için ise imalat, toptan perakende ticaret ve motorlu taşıtlar bakım ve onarımı ve konaklama yiyecek içecek sektörüdür. Bu sektörler güçlük çekilen toplam eleman sayısının % 58'ini oluşturmaktadır.

İşverenler tarafından sağlanan bilgilere göre eleman temininde güçlük çekilme nedenleri değerlendirilmiştir. Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında teminde güçlük çekme nedenlerinin sıralaması Adıyaman'da da aynı şekilde olmuştur. Oransal olarak ise Türkiye genelinde biraz düşüktür. Buna göre gerekli beceriye/niteliğe sahip eleman olmaması Türkiye genelinde %54,5, Adıyaman'da %63,6 ile ilk sırada yer alırken meslekte eleman olmaması Türkiye genelinde %50,9, Adıyaman'da %35,7 ile ikinci sırada yer almaktadır.

Şekil 15: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri, Adıyaman ve Türkiye, (%)

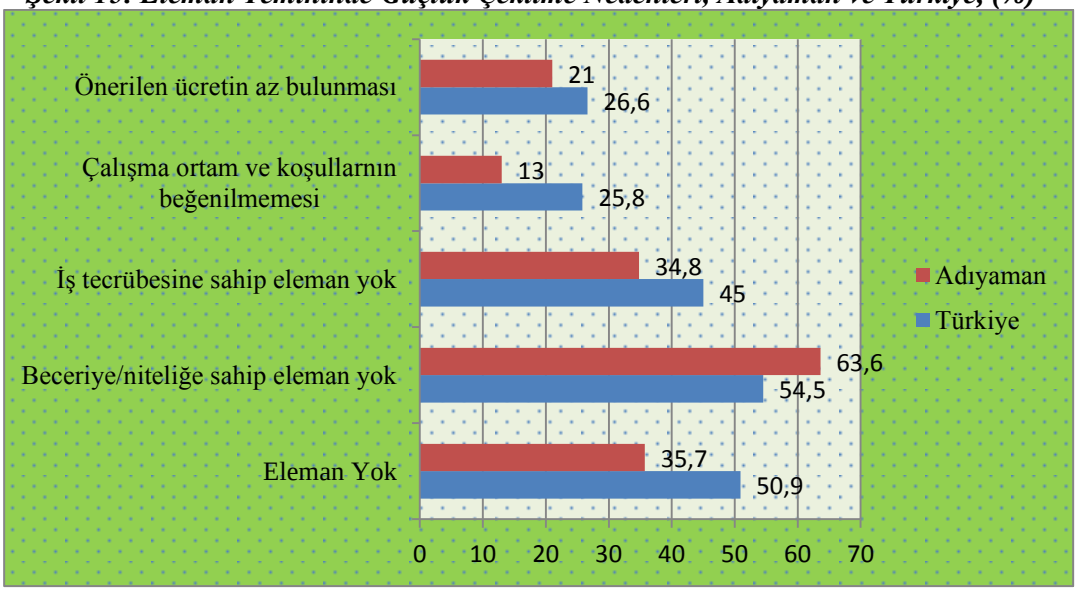

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

3.5 2012 Yılında İşe Giriş-Çıkışlar

2012 yılında işyerlerinde sektörlere ve işyeri büyüklüklerine göre eleman alımı ve elaman çıkma/çıkarılma durumu değerlendirildiğinde, Adıyaman'da işten çıkartılan toplam 3.425 kişiye karşılık toplam 4.312 kişinin işe alındığı görülmekte iken Türkiye için bu rakamlar 1.409.278 kişinin işten çıkarılmasına karşılık 1.766.399 kişinin işe alındığını göstermektedir. Diğer ifadeyle, Adıyaman için net istihdam artışı 887 kişi iken Türkiye için 357.121 kişi olarak ortaya çıkmaktadır.

Adıyaman için alınan eleman sayısı ve işten çıkartılan eleman sayılarının arasındaki fark alındıktan sonra hangi sektörün daha fazla istihdam artışına sahip olduğunu görmek amacıyla oluşturulan tabloda; toplam artışın %61,2'si ile birinciliğinin idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Bunu %17,5'le imalat sektörü takip etmekte, üçüncü sırada ise %11,8 ile eğitim sektörü gelirken ilk üç sektör toplam istihdam artışının %90,5'ini içermektedir. İşten çıkışın, işe alımdan daha fazla olduğu, yani istihdamın azaldığı iki sektör vardır. Bunlar, insan sağlığı ve sosyal hizmet Faaliyetleri ile inşaat sektörleridir.

Türkiye genelinde 2012 yılında en fazla net istihdam artışı olan ilk üç sektör sırasıyla idari ve destek hizmetleri, imalat ve konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörüdür. Bu ilk üç sektörün toplam istihdam artışının %56'sını oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 34: 2012 Yılında Sektör Bazında İstihdam Artışının Sektörlere Göre Dağılımı (%)

Sektörler	Türkiye	Adıyaman
Bilgi ve İletişim	1,8	0,0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1,5	0,2
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0,6	0,0
Eğitim	1,6	11,8
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	3,7	1,7
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,3	0,0
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	12,4	5,1
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	3,6	0,1
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1,3	1,5
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,6	2,3
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri	5,5	0,0
Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı	7,6	3,5
Ulaştırma ve Depolama	3,4	1,0
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	23,5	61,2
İmalat	20,0	17,5
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	3,9	-1,5
İnşaat	8,8	-4,3
TOPLAM	**100,0**	**100,0**

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

3.6 Gelecek Dönem İstihdam Beklentisi

Türkiye genelinde yürütülen araştırma kapsamında işverenlerin gelecek dönemler için eleman sayısındaki artış ya da azalışları hakkında görüşleri alınarak bir takım sayısal verilere dönüştürülmüştür. Elde edilen veriler neticesinde Türkiye için 31 Aralık 2012 itibariyle işyerlerinin beklediği istihdam artışı 235.319 iken Adıyaman için bu değer 622 kişidir.

Adıyaman'da bu toplam istihdam artışının %62,2'i 10-49 çalışana sahip işyerlerinde ve %16,2'si 50 üstü çalışana sahip işyerlerinde, %21,4'ü ise 1- 9 çalışana sahip işyerlerinde olması beklenmektedir. Türkiye genelinde ise % 9,7 si 1-9, %42 si 10-49 aralığında ve %48,3'ü ise 50 ve üstü, çalışana sahip işyerlerindedir.

31 Aralık 2012 tarihli toplam istihdam artışı beklentisinde Adıyaman ve Türkiye için ilk sırayı imalat sektörü almaktadır. İnşaat sektörü Adıyaman'da ikinci sırada yer alırken Türkiye'de idari ve destek hizmetleri sektörü ikinci sıradadır. Üçüncü sırada hem Adıyaman hem de Türkiye için toptan ve perakende ticaret sektörü yer almaktadır.

İstihdam artışı beklenmeyen altı sektör ise gayrimenkul faaliyetleri, bilgi ve iletişim, eğitim, kültür-sanat-eğlence-dinlence-spor, su temini-kanalizasyon-atık yönetimi ve iyileştirme, maden ve taş ocakçılığı sektörleridir. İşyeri büyüklüklerine göre bakıldığında, en fazla istihdam artışının beklendiği işyerleri 10-49 çalışana sahip işyerleri grubudur.

31 Aralık itibariyle meslekler bazında beklenen artışa bakıldığında Adıyaman için ilk üç sırada beden işçisi (genel), makineci (dikiş) ve beden işçisi (inşaat) yer almaktadır. Türkiye sıralaması ise temizlik görevlisi, beden işçisi (genel) ve güvenlik görevlisi şeklindedir.

Tablo 35: İstihdam Artışı Beklenen İlk 5 Meslekler - 31 Aralık 2012

Türkiye	Adıyaman
Temizlik Görevlisi	Beden işçisi (genel),
Beden İşçisi (Genel)	Makineci (Dikiş)
Güvenlik Görevlisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Beden İşçisi (İnşaat)	İnşaat Elemanları Kalıpçısı
Makineci (Dikiş)	Sayaç okuma

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

30 Haziran 2013 itibariyle Adıyaman'daki işyerlerinin beklediği istihdam artışı 747 kişi iken Türkiye genelinde bu rakam 280.500'dür. Bu toplam istihdam artışının Adıyaman için %27,3'ünün 50 ve üstü çalışana sahip işyerlerinde, %55,7'sinin 10-49 çalışana sahip işyerlerinde olması beklenmektedir. Türkiye genelinde ise %55,3'ünün 50 ve üstü çalışana sahip işyerlerinde, %35,2'sinin 10-49 arası çalışana sahip olan işletmelerde olması beklenmektedir.

Toplam istihdam artışı beklentisinde ilk sırayı 31 Aralık'ta olduğu gibi yine Adıyaman'da ve Türkiye'de imalat sektörü alırken ikinci sırada Adıyaman için inşaat, Türkiye için ise idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü gelmektedir.

Üçüncü sırada hem Adıyaman hem de Türkiye için toptan ve perakende ticaret yer almaktadır.

Beklenen artış miktarının sıfır olduğu beş sektör ise bilgi ve iletişim, gayrimenkul faaliyetleri, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, mesleki bilimsel ve teknik faaliyetler, su temini-kanalizasyon-atık yönetimi ve iyileştirme sektörleridir. İstihdamda azalma beklenen tek sektör ise kültür-sanat-eğlence-dinlence-spor sektörüdür. İşyeri büyüklüklerine göre bakıldığında, en fazla istihdam artışının beklendiği işyerleri 10-49 çalışana sahip işyerleri grubudur.

30 Haziran'da meslekler bazında değişime bakıldığında Türkiye ve Adıyaman'da ilk sırada beden işçiliği (genel) bulunmaktadır. Türkiye için ikinci sırada temizlik görevlisi bulunurken Adıyaman'da beden işçisi (inşaat) yer almaktadır. Beden işçiliği (inşaat) Türkiye genelinde ise üçüncü sıradadır.

Tablo 36: İstihdam Artışı Beklenen İlk 5 Meslekler- 30 Haziran 2013

Türkiye	Adıyaman
Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Beden İşçisi (İnşaat)	Beden İşçisi (Temizlik)
Garson (Servis Elemanı)	Makineci (Dikiş)
Güvenlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

31 Aralık 2012 itibariyle beklenen toplam istihdam azalışı sırasıyla Adıyaman ve Türkiye için 72 ve 119.551 kişidir. Bu toplam istihdam düşüşünün Adıyaman'da %84,7'si 10-49 çalışana sahip işyerlerinde, %6,9'u 50 ve üstü çalışana sahip işyerlerinde olması beklenmektedir. Türkiye genelinde ise bu oranlar biraz farklılık göstermektedir. En fazla

daralma % 66,8 ile 50 ve üstü, %31,2 ile 10-49 ve %2 ile 1-9 arası istihdam sağlayan işletmelerden beklenmektedir.

Adıyaman için toplam istihdam azalışı beklentisinde ilk sırayı inşaat sektörü almaktadır. İmalat sektörü ikinci sıradadır.

Türkiye genelinde 31 Aralık tarihinde beklenen istihdam azalışı sektörlere göre sıralandığında ilk sırada konaklama ve yiyecek hizmeti, ikinci sırada idari destek ve hizmet faaliyetleri ve üçüncü sırada ise inşaat sektörü gelmektedir.

2012 yıl sonunda istihdam azalışına ilişkin meslekler değerlendirmesi yaptığımızda Türkiye genelinde ilk sırada beden işçisi (genel) yer alırken Adıyaman'da en fazla azalış briket imal işçisinde beklenmektedir.

30 Haziran 2013 itibariyle Adıyaman'da beklenen toplam istihdam azalışı 29 iken Türkiye genelinde 50.486 kişidir. Bu toplam istihdam düşüşünün Adıyaman'da %79,3'ü 10-49 çalışana sahip işyerlerinde beklenmektedir. Türkiye'de ise bu oranlar 1-9 aralığında %7,3, 10-49 aralığında %52,5 ve %40,2 ile 50 ve üstü çalışanı olan işletmelerdedir.

Toplam istihdam azalışı beklentisinde ilk sırayı Adıyaman'da ve Türkiye'de imalat sektörü almaktadır. İkinci sıraya bakıldığında ise Adıyaman'da finans ve sigorta faaliyetleri gelirken Türkiye'de konaklama ve yiyecek hizmeti gelmektedir.

2013 yıl ortasında meslekler bazında en fazla azalma beklenen meslekler Türkiye ve Adıyaman için farklılık göstermektedir. Her ikisi için sıralama oldukça farklıdır. Türkiye'de Beden işçisi(genel), kasiyer ve temizlik görevlisi ilk üç sıraya girerken Adıyaman'da bu sıra Briket İmal İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma meslekleri şeklindedir.

Tablo 37: İstihdam Azalışı Beklenen İlk 3 Meslekler- 30 Haziran 2013

Türkiye	Adıyaman
Beden İşçisi (Genel)	Briket İmal İşçisi
Kasiyer	Garson (Servis Elemanı)
Temizlik Görevlisi	Şoför – Yük Taşıma

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

Net İstihdam Değişim Oranı (NİDO) beklentisi İstihdam artış miktarı beklentisiyle istihdam azalış miktarı beklentisinin mevcut çalışan sayısına oranını ifade etmektedir.

Tablo 38: Adıyaman İli İçin Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranları, Yıl Sonu ve Haziran 2013 İtibariyle Net İstihdam Değişim (NİD) Oranları (%)

Sektör	**Aralık 2012 Net İstihdam Değişim Oranı**		**Haziran 2013 Net İstihdam Değişim Oranı**	
	Türkiye	**Adıyaman**	**Türkiye**	**Adıyaman**
Bilgi ve İletişim	2,30	0,0	1,43	0,0
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4,54	11,5	1,73	1,5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ür. ve Dağıtımı	1,78	15,4	0,07	15,4
Eğitim	1,15	0,0	0,50	5,1
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,69	3,1	0,46	1,4
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,19	0,0	1,15	0,0
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	-4,00	0,4	7,01	0,0
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor	3,06	0,0	2,29	-92,9
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1,92	-2,4	3,42	5,7
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2,41	21,2	5,20	0,0
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,55	0,0	2,57	0,0
Toptan ve Perakende Ticaret	2,95	4,1	4,62	2,7
Ulaştırma ve Depolama	1,15	5,3	6,98	2,7
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2,53	6,0	4,83	11,0
İmalat	3,26	2,1	4,00	4,7
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,37	4,0	1,62	11,0
İnşaat	0,51	9,4	5,83	7,4
TOPLAM	**1,86**	**3,7**	**3,69**	**4,7**

Kaynak: Adıyaman ve Türkiye İPA 2012

İstihdam artış miktarı beklentisiyle istihdam azalış miktarı beklentisinin mevcut çalışan sayısına oranını ifade eden net istihdam değişim oranına (NİDO) bakıldığında; Türkiye genelinde elde edilen sonuçlara göre Aralık 2012 itibarıyla net istihdam değişim oranı % 1,8 iken, bu beklenti Haziran 2013 itibarıyla % 3,6'ya yükselmektedir. İki zaman aralığında artış oranına bakıldığında Türkiye'de araştırma kapsamında görüşülen işyerlerinin 2013 yılında daha fazla büyüme eğilimde olduğu sonucuna varılmaktadır.

Türkiye 2012 yılı sonu NİDO rakamları incelendiğinde ise en fazla net istihdam artışı %4,5 ile diğer hizmet faaliyetleri sektöründe beklenirken ikinci sırada %3,2 ile imalat sektörü gelmektedir. Üçüncü sırayı da %3 ile kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor faaliyetleri almaktadır. 2013 yılı Haziran ayında net istihdam artışına dair beklentiler incelendiğinde ise sırasıyla en fazla artış % 7 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, % 6,9 ile ulaştırma ve depolama ve %5,8 ile inşaat sektöründe beklenmektedir. 2012 yıl sonunda konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe Türkiye genelinde %4'lük daralma beklenmekte iken 2013 yılında %7'lik büyüme beklenmektedir.

Adıyaman İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2012 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla net istihdam artışı beklentisi % 3,7 iken bu beklenti 2013 yılı Haziran ayı sonunda 1 puan artış göstererek % 4,7'ye yükselmiştir.

Sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, 31 Aralık itibariyle sektör içerisinde oransal olarak en yüksek istihdam artışı beklenen sektörün; % 21,2 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada %15,4 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve iklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörü gelmektedir. 30 Haziran 2013 itibariyle ise en fazla artış %15,4 ile Elektrik, Gaz, Buhar ve iklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektöründe beklenirken, bu sektörü %11'le İdari ve destek hizmet faaliyetleri ile insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörleri izlemektedir.

2012 Yılı Aralık ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisi olan meslekler şu şekilde sıralanmaktadır: Beden İşçisi (Genel), Makineci(Dikiş), Beden İşçisi (İnşaat), İnşaat Elemanları Kalıpçısı(Makineyle) ve Sayaç Okuma. Aynı dönem itibariyle net istihdam azalışı beklenen meslekler ise Briket İmal İşçisi, Doğalgaz Tesisatçısı şeklinde sıralanmaktadır.

Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Beden İşçisi (Temizlik), Makineci (Dikiş), Güvenlik Görevlisi meslekleri 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisinin olduğu ilk beş meslektir. Buna karşılık; Briket İmal İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma meslekleri ise 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu ilk üç meslektir.

SONUÇ

İşsizliğin, hem ülkemizin hem de ilimizin en önemli sorunlarından birisi olduğu bilinen bir gerçektir. İşsizlikle mücadele ederken, işsizliği doğuran nedenlerin iyi bilinmesi ve bunlara uygun çözüm yolları bulunması gerekir.

İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması; eğitimin işgücü talebine duyarlılığının artırılmasına, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesine ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır. Bu hedef doğrultusunda Adıyaman ilinde işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2012 yılında işgücü piyasası talep araştırması yapılmıştır.

İlin işgücü piyasası arz yapısı analiz edilirken mevcut veriler kullanılmıştır. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Gaziantep, Adıyaman ve Kilis illerini kapsayan TRC1 bölgesine aittir.

Araştırmanın talep kısmında işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada yaşanan problemlerden biri; İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Adıyaman ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (10 Eylül-31 Ekim 2012) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 1.073'tür. Araştırma kapsamında en fazla açık iş bulunan ilk üç sektör sırasıyla Diğer Hizmet Faaliyetleri, İmalat, Bilgi ve iletişim sektörleridir. İşyeri büyüklüğüne göre bakıldığında, 528 açık iş sayısıyla en fazla açık iş olan işyerleri 10-49 çalışanı olan işyerleridir.

İl genelinde açık işlerin en fazla olduğu ilk beş meslek şu şekilde sıralanmaktadır: Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), İplikçi (Ring/Vater/Vargel), Ütücü, Kalite Kontrolcü-Tekstil'dir.

Eleman temininde en fazla güçlük çekilen ilk beş meslek; Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), İplikçi (Ring/Vater/Vargel), Garson (Servis Elemanı), 'dır. Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Beden İşçisi (Temizlik), Makineci (Dikiş), Güvenlik Görevlisi meslekleri 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam artış beklentisinin olduğu ilk beş meslektir. Buna karşılık; Briket İmal İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Şoför-Yük Taşıma meslekleri ise 2013 Yılı Haziran ayı sonu itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu ilk üç meslektir.

Bu çalışma için görüşülen işverenlerin; yüzde 63,6'sı ilgili meslekte yeterli beceriye/niteliğe sahip eleman olmamasından, yüzde 35,7'si ilgili meslekte çalışacak eleman olmamasından yüzde 34,8'i yeterli iş tecrübesine sahip eleman olmamasından, yüzde 21,1'i önerilen ücretin az bulunmasından ve yüzde 12,6'sı da çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden dolayı eleman temininde güçlük çektiklerini belirtmişlerdir.

İşverenlerin gelecek ile ilgili olumlu beklentileri işgücü piyasasında talep yaratacaktır. Bu işgücü talebiyle arzı eşleştirerek Adıyaman'da istihdamı artırmak üzere;

Aktif İstihdam Politikaları, işgücü ihtiyacı duyulan ve temininde güçlük çekilen mesleklere yöneltilmelidir. İşgücü ihtiyacı duyulan mesleklerde mesleki eğitim kursları açılmalı ve bu kurslarda işgücü piyasasının aradığı nitelik ve becerilere yönelik eğitim verilmelidir. İş ve Meslek Danışmanlığı faaliyetleri ile işsizler ve öğrenciler işgücü piyasasının eleman ihtiyacı duyduğu mesleklere yönlendirilmelidir. İstihdamdan kopacak işgücü de önceden göz önüne alınıp gerekli önlemler alınmalıdır. Ayrıca, işe yerleştirme olanakları kamuyla paylaşmalı. Düzenli periyotlarla işe yerleştirmelere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin istatistikler kamuoyuna duyurulmalıdır.

KAYNAKÇA

Adıyaman Valiliği (2012)
Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

ADIYAMAN İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI
(İŞYERİ BİLGİ FORMU)
Sayın İşyeri Yetkilisi,
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.
Bilgi verme ve gizlilik
Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun Madde 21-Gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.”
Kapsam
Bu araştırma, İlinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm İşyerlerini kapsamaktadır. İlgi formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan İşyerlerinde İnsan Kaynakları, Personel, İşletme veya Muhasebe Müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir.
Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.
Örnek No:
İşyerinin Yasal Ünvanı :
İşyerinin Tabela Ünvanı:
…..
ADRES BİLGİLERİ
…..
Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin Bilgileri
…..
BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI
…..

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

1: İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz(*)

01		Madencilik ve Taş ocakcılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

(*) Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.

2: İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile	Aynı	
	Değişmiş	

3: İşyeri mevsimlik çalışıyor mu?	Evet		→ Soru 4'e geçiniz.
	Hayır		→ Soru 4'e geçiniz.

Sayfa 1

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S4: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü,	Erkek	Kadın	Toplam

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S5: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S5.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz ☐ → Soru 6.1'e geçiniz.

01	02	03	04	05	06
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5.Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (analitik beceri) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet Siteleri 5. Özel İstihdam Büroları 1 2 3 4 5
	☐☐	☐		☐	

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S6.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman alımı yapıldıysa mesleklere göre belirtiniz?

S6.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman alımı yapılmadı. ☐ → Soru 7'e geçiniz.

01	02
Eleman Alınan Meslekler	Alınan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM IV. İŞE GİRİŞ-ÇIKIŞLAR

S7.1: İşyerinizde, 2012 yılı içerisinde eleman çıkma/çıkarılma durumunu mesleklere göre belirtiniz?

S7.2: 2012 yılı içerisinde işyerinde eleman çıkma/çıkarılma durumu olmadı. ☐ → Soru 8'e geçiniz.

01	02
Eleman Çıkan / Çıkarılan Meslekler	Çıkan / Çıkarılan Eleman Sayısı
	|_|_|

BÖLÜM V. 31 ARALIK 2012 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.8: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet →	**8.3'e geçiniz**
S.8.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	9.soruya geçiniz
S.8.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	9.soruya geçiniz
S8.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle ARTIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

01	02	03
S.9: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	**9.3'e geçiniz**
S.9.1: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.2: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	10.soruya geçiniz
S.9.3: 31 Aralık 2012 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
31 Aralık 2012 tarihi itibariyle AZALIŞ olacağını düşündüğünüz meslekler	31 Aralık 2012 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.10: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet →	10.3'e geçiniz
S.10.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	11.soruya geçiniz
S.10.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte artış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	11.soruya geçiniz
S10.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında artış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **ARTIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **artışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VI. 30 HAZİRAN 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.11: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	11.3'e geçiniz
S.11.1: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olacağını düşünmüyorum. ☐	→	12.soruya geçiniz
S.11.2: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte azalış olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐	→	12.soruya geçiniz
S11.3: 30 Haziran 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında azalış olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
30 Haziran 2013 tarihi itibariyle **AZALIŞ** olacağını düşündüğünüz meslekler	30 Haziran 2013 tarihi itibariyle beklediğiniz sayısal **azalışı** belirtiniz.	
	|_|_|	

BÖLÜM VII. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S12.1: 2012 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S12.2: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Anket Bitmiştir**. TEŞEKKÜRLER.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temimininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı? **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
01	02	03	04				
	|_|_|	|_|					

Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 64 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2b: Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v(\hat{Y}_h) = N_h^2 v(\bar{y}_h) = N_h^2 \left[\sum (y_i - \bar{y}_h)^2 / (n_h - 1)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v(\hat{Y}) = \sum_h v(\hat{Y}_h)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2c- Araştırma Yöntemi (Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları)

İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dahilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 66 ilde tamsayım 15 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir. Geri kalan 66 ilde ise 10+işyerlerinde tam sayım uygulanmıştır. Adıyaman ili de tam sayım uygulanan illerden bir tanesidir.

Amaç: Talep araştırmasının amacı işsizliğin indirgenmesi ve iller bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin talep boyutunu tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.
Coğrafi kapsam: İlçe ve köyleri de kapsayacak şekilde tüm ildir.
Birim: İldeki 10 ve daha fazla kişi çalışanı olan yerel birim işyerleridir.
Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.
Çerçeve: TÜİK'in 2011 yılı İşyeri Kayıt Sistemi işyerleri listesini oluşturmuştur. Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

Sektörel kapsam: İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si kapsama dahil edilmiştir.

B	*Madencilik ve Taş ocakçılığı*
C	*İmalat*
D	*Elektrik, qaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı*
E	*Su temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri*
F	*İnşaat*
G	*Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı*
H	*Ulaştırma ve Depolama*
I	*Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri*
J	*Bilgi ve İletişim*
K	*Finans ve Sigorta Faaliyetleri*
L	*Gayrimenkul Faaliyetleri*
M	*Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler*
N	*İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri*
P	*Eğitim*
Q	*İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri*
R	*Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence ve Spor*
S	*Diğer Hizmet Faaliyetleri*

Kapsanmayan sektörler

A	*Tarım, Ormancılık, Balıkçılık*
O	*Kamu Yönetimi ve Savunma, Zorunlu Sosyal Güvenlik*
T	*Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri*
U	*Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri*

Meslek sınıflaması: Mesleklerin tespitinde kullanılan sınıflama ISCO 2008'in Türkiye uyarlaması olan Türk Meslekler Sözlüğüdür.

Veri derleme yöntemi: İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) alan uygulaması yüz yüze görüşme yöntemi ile 10 Eylül- 31 Ekim 2012 tarihleri arasında uygulanmıştır.

Cevapsızlık düzeltmesi: Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585
Manisa	1.582
Tekirdağ	1.545
Hatay	1.416
Aydın	1.370
Şanlıurfa	1.342
Kahramanmaraş	1.327
Eskişehir	1.282
Sakarya	1.250
Malatya	1.070
Afyonkarahisar	995
Elazığ	974
Ordu	962
Kütahya	890
Erzurum	856
Van	850
Zonguldak	832
Sivas	804
Çorum	802
Çanakkale	753
Düzce	736
Uşak	691
Giresun	687
Mardin	677
Osmaniye	671
Adıyaman	644
Batman	641
Rize	607
Aksaray	602
Nevşehir	559
Edirne	517
Isparta	505
Kırklareli	485
Kastamonu	481
Yozgat	475
Amasya	445
Niğde	423
Bolu	406
Karaman	393
Yalova	386
Burdur	364
Şırnak	345
Bartın	303
Karabük	299
Bilecik	291
Bingöl	281
Sinop	280
Erzincan	278
Kırşehir	260
Artvin	244
Kırıkkale	240
Siirt	233
Bitlis	216
Ağrı	213
Çankırı	212
Muş	192
Kars	177
Iğdır	162
Gümüşhane	127
Kilis	119
Hakkari	117
Tunceli	93
Bayburt	77
Ardahan	57
Tamsayım Toplamı	**38.698**

Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Adana	1.677
Ankara	1.982
Antalya	1.745
Bursa	1.838
Denizli	1.507
Diyarbakır	1.422
Gaziantep	1.472
İstanbul	2.132
İzmir	1.881
Kayseri	1.440
Kocaeli	1.737
Konya	1.658
Mersin	1.572
Muğla	1.478
Trabzon	1.393
Örneklem Toplam	**24.934**
Tokat (Pilot İl)	704
Samsun (Pilot İl)	1387
Araştırmada Seçilen Toplam işyeri	**65.723**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 10-Eylül-31 Ekim tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2011 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü } Arzı\ (\text{İ}stihdam + \text{İ}ssiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ N\text{ü}fus} \text{ x } 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\textbf{İstihdam Oranı} = \frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı $= \frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine

ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı $= \frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam+işiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. *Emekli:* Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı $= \frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus - (İstihdam + İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı $= \frac{(\text{0–14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus})}{\text{15–64 yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 4- Ek Tablo: İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI (SEGE-2011)

İLLERİN SOSYO-EKONOMİK GELİŞMİŞLİK SIRALAMASI (SEGE-2011)					
İL KODU	*İLLER*	*SEGE 2011 Sırası*	*İL KODU*	*İLLER*	*SEGE 2011 Sırası*
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	TR722	Sivas	49
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34	TRB21	Van	75

TR423	Düzce	35	TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36	TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37	TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38	TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39	TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40	TRB22	Muş	81
TR711	Kırıkkale	41			

Ek 5- Ek Tablo: Nüfus ve Konut Araştırması Kapsamında İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri*

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK *(2 Ekim 2011 itibariyle)

TÜRKİYE İŞ KURUMU
ADIYAMAN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Turgut Reis Mah. Sakarya Cad.2/A 02100 ADIYAMAN
Tel: 0416 216 11 55
www.iskur.gov.tr